

NÆRINGSLIVSMAGASINET

NR. 5 • 2015 • ÅRGANG 21
LØSSALG: 79 KR

Rosenkilden

Stavanger-regionen var for sen med å oppfatte og forstå det som skjedde i 2013 og første halvår i fjor. Fornektelsen var også for høy. Nå er realitetsforståelsen kommet.

Harald Espedal

Han blir kaptein i Lyse og Sandnes Sparebank

side 22 - 24

INNSIKT //
GIR
UTSIKT //

PULPIT // 2015

23. september 2015 // STAVANGER KONSERTHUS

Ta del i Stavanger-regionens største og viktigste næringslivskonferanse!

Et sted for innsikt og utsikt, for nye tanker, dialoger og forbindelser.

Verdien av det unike nettverket i salen er like viktig som tungvektene på scenen.

Kom og bli inspirert!

Registrering og kaffe	08.00 - 09.00
Pulpit 2015	09.00 - 16.00
// GET TOGETHER	16.00 - 18.00

Vi avrunder Pulpit 2015 på konserthusets flotteste utsiktspunkt.
Det serveres nydelig mat og drikke i en avslappet atmosfære.

KONFERANSIER:
ASLAK SIRA MYHRE

Aslak Sira Myhre er direktør ved Nasjonalbiblioteket.
Han er en profilert forfatter, debattant og foredragsholder innen de fleste samfunnstema. Aslak har deltatt på alle tidligere Pulpit-konferanser enten som foredragsholder eller konferansier. Også i år blir han verten vår. En rolle han fyller bedre enn de aller fleste!

ÅRETS VIKTIGSTE MØTEPlass FOR NÆRINGS�IVET.

For mer info og påmelding, se **PULPIT.NO**

FOR Å FÅ OVERSIKT TRENGER DU DET BESTE UTSIKTSPUNKTET.

Disse får du høre i Stavanger Konserthus, 23. september 2015:

CARL BILDT

Tidl. statsminister og utenriksminister i Sverige

MANØVRERING I EN TURBULENT VERDEN

Carl Bildt vil ta for seg det nye trusselbildet, utviklingen i konkurransekraften i eurosone og de økonomiske konsekvensene av konflikten mellom Russland og Ukraina. Bildt er kjent som en svært kunnskapsrik, engasjert, og til tider provoserende, foredragsholder.

MONICA MÆLAND

Næringsminister

VEIEN MOT ET MER NYSKAPENDE NORGE

Monica Mæland er næringsminister i en regjering med høye ambisjoner innen områder som omstilling, nyskaping og innovasjon. Hun er derfor en selvskreven gjest på Pulpit 2015.

LORD SEBASTIAN COE

Direktør for OL i London 2012 og en av historiens fremste friidrettsutøvere

THE GENIUS OF HARD WORK

Coe vet mye om å sette seg hårete mål, og å faktisk nå dem. Fra ham får vi høre hva som skal til for å bli verdens beste mellomdistanseløper. I tillegg blir det interessant å lære mer om planleggingen og gjennomføringen av London OL i 2012. OL i London er kjent som de mest vellykkede olympiske sommerleker i moderne tid.

MORTEN KROGVOLD

Fotograf

OM LYKKE, DANNEELSE OG TID - REFLEKSJONER OVER DET VI TAR FOR GITT

Morten Krogvold er en av våre aller mest respekterte fotografer. Han er en mester i å få fram karaktertrekk og personlighet hos dem han portretterer. I tillegg er han en klok og populær foredragsholder. Krogvold vil reflektere over viktige ting i livene våre som lykke, dannelse og tid.

SIRI KALVIG

Phd - Offshore Wind Energy, UiS og Meteorologist & Partner, StormGeo AS

FORNYBAR INNOVASJON - FORNYBAR FORRETNING

Siri Kalvig er kjent som værmelder, meteorolog og gründer bak selskapet Storm Weather Center. De siste årene har hun markert seg med en engasjert og tydelig stemme i klimadebatten, og i fjor høst fullførte hun en doktoravhandling om offshore vindkraft ved UiS. Siri Kalvig vil snakke om framtidsutsikter, innovasjon og forretningsmuligheter innen fornybar energi.

KYRRE M. KNUDSEN

Sjeføkonom i SpareBank 1 SR-Bank

HVOR RELEVANT ER OLJEPRISEN EENTLIG FOR REGIONENS FRAMTID?

Kyrre M. Knudsen tar utgangspunkt i at det er 45 år siden vårt første funn av olje. Hvordan vil utviklingen bli de neste 45 årene? Knudsen gir et bilde av de makroøkonomiske utsiktene og hvilken betydning de har for regionen vår.

DAVID POLINCHOCK

Direktør for markedsføringsledelse og talsmann hos AT&T Big Data

CONVERSATION WITH DIGITAL NATIVES

«Conversation with digital natives» er nettopp det tittelen sier. Forsker David Polinchock har med seg datteren og en skolekamerat, og gjennom dialog med 13-åringene ser han på deres digitale hverdag. Hvordan forholder de seg til venner og relasjoner, merkevarer og så videre. Vi er ganske sikre på at svarene vi får vil være overraskende for de fleste.

BERTA LENDE RØED

Daglig leder og gründer av FuelBox - Den gode samtalen på boks

FUEL DEG SELV OG DINE RELASJONER

FuelBox er kommunikasjonsverktøyet som benyttes for å skape «Den gode samtalen» på arbeidsplassen, i parforholdet, i familien eller blant venner. Berta Lende Røed fra Bryne er en av regionens mest lovende gründerne. Hun er også en engasjerende foredragsholder.

MAGASINET ROSENKILDEN

Næringsforeningens magasin Rosenkilden kommer ut månedlig i et opplag på 14.000. Det distribueres til alle bedrifter og offentlige virksomheter i regionen. Rosenkilden skal være dagsordensettende i regionens viktigste næringspolitiske saker og gjenspeile aktiviteten i medlemsbedriftene. Næringsforeningens nettside: rosenkilden.no.

KONTAKTPERSONER

TIPS: Egil Hollund, tlf: 992 93 700,
epost: hollund@stavanger-chamber.no
ANNONSER: Rune Dale, tlf: 920 54 779,
epost: dale@stavanger-chamber.no
MEDLEMSKAP:
Tove Mette Sædberg, tlf: 932 66 401,
epost: saedberg@stavanger-chamber.no
MEDLEMSMØTER:
Anne Woie, tlf: 995 12 623,
epost: woie@stavanger-chamber.no

KOMMENDE ARRANGEMENTER

MEDLEMSMØTER

06.05 Innovasjon i offentlige byggeprosjekter
07.05 Ryfylkekonferansen 2015
21.05 Norrønakonferansen 2015
22.05 Kvinneplassen med Anne Lindmo
04.06 Den store hagefesten 2015

For mer informasjon
og påmelding,
gå til rosenkilden.no.

INN ACTIVITIES

06.05 Whole grain organic bread
11.05 CV Registration Course in English
12.05 Visit a Herb Farm
19.05 Hunting and fishing in Norway
20.05 INNOVATION - part 1
26.05 INNOVATION - part 2
03.06 Labour Market update
04.06 Kayak - intro evening!

For sign up,
go to rosenkilden.com.

Rosenkilden følger redaktørplakaten.

Ansvarlig redaktør: Harald Minge.

Redaktør: Egil Hollund.

I redaksjonen: Ståle Frafjord, Frode Berge, Trude Refvem Hembre og Elianne Strøm Topstad.

Utgivelse/produksjon:

Næringsforeningen i Stavanger-regionen.

Telefon: 51 51 08 80.

Epost: post@stavanger-chamber.no.

www.rosenkilden.no.

Opplag: 14.000.

Trykk/layout: Gunnarshaug Trykkeri AS.

Fotografer:

Markus Johansson og Kim Laland/BITMAP.

Årgang: 21.

Redaksjonen avsluttet: 23. april 2015.

Innhold

Slik skapte de verdens beste sykkelby 8

- Vi vil ha en god by å leve i 10

Nå skal det bygges sykkelveier 13

Sykkel + tog = vanskelig 14

Sykkelløftet kan vinne internasjonal pris 15

Nåtid og framtid på Forus 17

Dette mener de om framtiden på Forus 20

Profilen: Harald Espedal 22

Ny i Næringsforeningen: Nettmat.no 26

Bedriften: GE Oil & Gas 30

- Ingen omkamp om E39 34

Tips førte til pågripelse 36

Morten Krogvold tar scenen på Pulpit 38

Anne Lindmo til kvinneplassen 40

Nye medlemmer siden sist 42

Styreleder 44

Spaltisten 46

Energikommentaren 48

Kilden 50

Inn Expats 52

Stavanger rekrutteringsindeks 54

NAV-direktøren forsiktig optimist 55

Lunch 56

Nytt om navn 58

Den beste medisinen

Diagnosen er stilt! Den beste medisinen for en region med omstillingspress er et medisinstudium.

HARALD MINGE • Adm. dir. i Næringsforeningen

Det har i nærmere 10 år vært arbeidet for å etablere den kliniske delen av medisinstudiet i Stavanger-regionen. Saken fikk en omfattende omtale i forrige nummer av Rosenkilden. Ved Stavanger Universitetssjukehus har man bevisst bygget forsknings- og undervisningskompetanse for å oppfylle kravene til et slikt utdanningstilbud. Sykehuset har i dag mer enn 150 ansatte med doktorgrad og 25 med professorkompetanse i medisinske fag. I tillegg støttes dette av lokale politikere, Universitetet i Stavanger, Helse Vest og regionens næringsliv. Etablering av medisinerutdanning vil sikre en bedre rekruttering av leger, gi et løft til den faglige medisinske kompetanse og dermed bedre pasientbehandling ved sykehuset, et styrket universitet og dessuten legge forholdene til rette for utvikling av ny næringsvirksomhet relatert til helse i regionen. Det er en annen kraft bak initiativet nå. En tverrfaglig arbeidsgruppe initiert av Nettverk for medisinske vitenskaper har løftet saken opp på dagsorden. Tiden er moden for handling. Det er ingen tvil om at man til nå har gått forsiktig i dørene i frykt for å uroe bergenserne hvor medisinstudiet er en viktig bærebjelke.

HVORDAN FÅ FORTGANG?

Det er altså mange gode lokale grunner til å få dette til. Samtidig har Helsedirektoratet tydelig og sterkt uttalt at antall studieplasser i Norge må styrkes. I dag er de fleste nye leger utdannet i utlandet. Selv blant nordmenn som studerer medisin er det bare 50 prosent som gjør dette i Norge. Stavanger er det stedet i landet der det er lettest å øke denne kapasiteten. Bra for vår region, men også for nasjonen

altså, men hva skal til for å få fortgang i prosessen? Våre lokale politikere ønsker det og mange fagfolk arbeider for det, men vi trenger en finansiering som må komme i statsbudsjettet. Det er en utfordring å få Oslo til å se det samme som vi i Stavanger gjør. Næringsforeningen støtter dette arbeidet og vil sammen med fagfolk arbeide for at det kan oppnås nasjonal forståelse for satsingen – og gjerne som et felles Stavanger-Haugesund prosjekt i tråd med den nye universitetsstrukturen. På Vestlandskonferansen, som Næringsforeningen arrangerte i mars, holdt helse- og omsorgsminister Bent Høie et svært godt innlegg om mulighetene innen helseindustri. Regionen regner med hans støtte i dette arbeidet.

Å BYGGE FRA GRUNNEN AV

Lokaliseringsspørsmål i helsesektoren er en het potet for tiden. Skal sykehus legges ned og tjenester sentraliseres til de store sykehusene? Bergen og Stavanger har hatt sine feider i denne type spørsmål, kanskje mest synlig gjennom den såkalte nevrokirurgisaken. Helse Vest har selv sagt et vestlandsperspektiv. Også når det gjelder medisinerutdanning har det vært spørsmål rundt satsing i Stavanger framfor å utvide i Bergen. Strategien har til nå vært å ikke spisse denne problemstillingen, men nå står vi ved et veikryss hvor vi bygger den regionale strategien og den framtidige næringsutviklingen. Vi skal forsøke å bygge en svært ambisiøs satsing fra grunnen av. Nytt sykehus. Styrking av koblingen mellom sykehus, forskning og universitet. Medisinerutdanning og utvikling av relevante næringer som for eksempel velferdsteknologi. Teknologioverføring fra oljeindustrien, kneproteser laget hos Aarbakke på oppdrag fra det nye

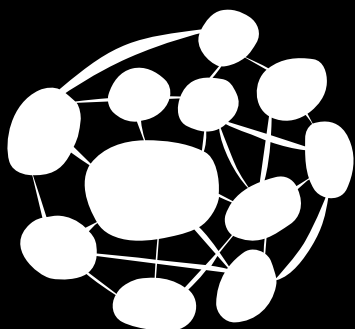
biomedisinske forskningssenteret på Høyland eller utstyr fra Laerdal Medical. Og ikke minst de næringene som økt forskning kan generere.

VESTLANDSK SAMHANDLING

Denne prosessen og utviklingen må vi styre selv, og ikke avvente den nasjonale fordelingsnøkkelen eller bergensernes gunst. Det bør kunne skje i full overenstemmelse mellom universitetene og sykehusene i de to byene. Med ny infrastruktur langs kysten tegnes et helt nytt vestlandskart. Avstander bygges ned og gode naboer kommer enda tettere på hverandre. Visjonen om en vestlandsregion får stadig større oppslutning når Rogfast og Hordfast bringer oss en ferjefri kyststamvei. La en overenskomst mellom Bergen, Stord, Haugesund og Stavanger om medisinstudium bli et eksempel på den vestlandske samhandlingen som bygger en sterkere region. Stikkordene i denne formen for regionsutvikling er nettopp et sterkt utvidet bo- og arbeidsmarked. Og ikke minst; helsemarked. En sammenslåing av UiS med høyskolene i Haugesund og Stord vil bety et helt annet nedslagsfelt i en voksende region med stort framtidig behov for mer helsepersonell og nye tjenester.

FRA UTGIFT TIL INNTEKT

I dag utgjør helsesektoren en stor del av vår økonomi. Eldrebølgen er en av grunnene til at opp mot en av tre ifølge beregningene til Statistisk sentralbyrå vil jobbe i helse og omsorg i 2060. Det sier seg derfor selv at det ikke er bærekraftig å bare ha helse som en utgiftspost, men at bransjen skal være inntektsbringende, skape arbeidsplasser og ikke minst eksportinntekter. Et medisinstudium i Stavanger er en del av en slik tenkning. En kunnskapsstrategi for verdiskaping.

NÆRINGSFORENINGEN

Gir kraft til vekst

POSTADRESSE

Næringsforeningen i Stavanger-regionen,
Postboks 182, 4001 Stavanger
TELEFON: 51 51 08 80.
E-POST: post@stavanger-chamber.no

NÆRINGSFORENINGEN ER TIL STEDE I HELE STAVANGER-REGIONEN – FRA DALENE I SØR TIL RYFYLKE I NORD.

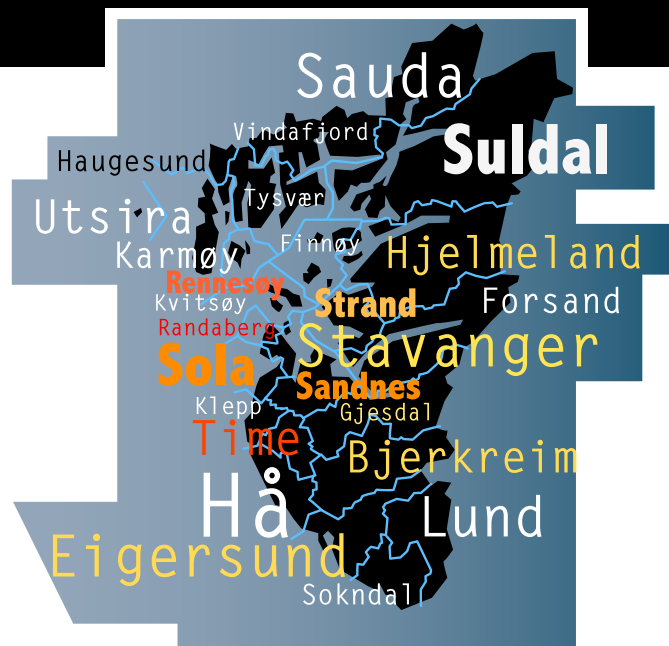
Næringsforeningen har 1.777 medlemsbedrifter, og over hele regionen har vi en lokal tilstedeværelse med egne ressursgrupper. Disse fungerer nærmest som lokalkontor og arbeider med lokale utfordringer, men i et regionalt perspektiv. Et grenseløst næringsliv i en stadig mer grenseløs region. Nå arrangeres det egne medlemsmøter i Egersund, Bryne, Gjesdal, Sandnes, Sola, Risavika, Randaberg, Rennesøy, i Ryfylke og selvfølgelig i Stavanger. Vi er på vårt aller beste når vi får til gode samarbeidsprosjekter – ofte sammen med det offentlige.

VISJON OG VERDIER

“Gir kraft til vekst” er Næringsforeningens visjon. Våre tre utvalgte verdier er “modig, dagsordensettende og godt vertskap”. Vertsapsrollen er sentral i en nettverksorganisasjon, og foreningen har lange tradisjoner i å ivareta rollen som samfunnsdebattant og pådriver for å ivareta medlemmenes interesser.

STRATEGISKE FOKUSOMRÅDER

De fem viktigste områdene Næringsforeningen skal levere på er infrastruktur, økt boligbygging, kompetanse, de to strategiske næringene energi og mat og Den grenseløse regionen. Herunder er det iverksatt 12 strategiske prosjekt.

24 RESSURSGRUPPER

Næringsforeningen er i underkant av 20 ansatte, men ca. 250 medlemmer er organisert i foreningens 24 ressursgrupper. Disse jobber med spesifikke fagfelt som bygg- og anlegg, energi, IT eller matbransjen, eller de kan være geografisk basert. Ressursgruppene er viktige temperaturmålere blant medlemsbedriftene, og i egenskap av sin kompetanse og nettverk løfter de fram viktige saker og ulike prosjekter i samarbeid med administrasjonen. De bidrar også til høringsuttalelser, deltar i offentlige utvalg eller arrangerer medlemsmøter.

RENNESØY

Leder: Joar Gangenes. Tlf: 916 47 323
joar.gangenes@subsea7.com

ENERGI

Leder: Svein Olav Simonsen. Tlf: 905 96 822
sveinolav.simonsen@eu.weatherford.com

FORNYBAR STAVANGER

Leder: Rune Hersvik. Tlf: 916 35 724
rune@vind.no

BYGG OG ANLEGG

Leder: Egil Skjæveland. Tlf: 900 69 667
egil@oh-tomter.no

SYKKELLØFTET

Leder: Anne-Trine Benjaminsen. Tlf: 951 07 971
anne-trine.benjaminsen@akersolutions.com

MAT

Leder: Arna Smistad. Tlf: 930 599 24
arna@maaltidetshus.no

STAVANGER SENTRUM

Leder: Arild Tvedt. Tlf: 906 35 442
arild.tvedt@tvedt-eiendom.no

SANDNES

Leder: Dag Halvorsen. Tlf: 982 67 702
dag@sig-halvorsen.no

RISAVIKA

Leder: David Ottesen. Tlf: 954 95 040
david.ottesen@risavika.no

FORUS

Leder: Svein Ivar Førland. Tlf: 906 44 191
sveinivar.forland@sandnes-sparebank.no

GJESDAL

Leder: Anniken Øgreid. Tlf: 990 14 409
anniken@alg-land.no

JÆREN

Leder: Hans Kristian Aasland. Tlf: 920 66 625
hk@jerentreprenor.no

DALANE

Leder: Vidar Volden. Tlf: 913 12 189
vidar@voldentollefsen.no

RYFYLKE

Leder: Ronny Hus. Tlf: 975 99 990
ronny@rush.no

DEN GRØNNE LANDSBYEN

Leder: Bent Bergersen. Tlf: 924 47 789
post@mxsportrandaberg.no

IT

Leder: Hans Bagstevold. Tlf: 911 37 644
hans.bagstevold@hatteland.com

TILRETTELÆGGET ARBEID

Leder: Arild Kastmann. Tlf: 932 67 958
arild.kastmann@jias.no

ENTREPRENØRSKAP

Leder: Else-Marie Sandvoll. Tlf: 979 81 883
97981883@online.no

KAPITALFORVALTNING

Leder: Rolf Johansen. Tlf: 905 40 179
rolf.johansen@formue.no

KULTURNÆRING

Leder: Trude Marit Risnes. Tlf: 951 951 47
TrudeMarit.Risnes@sso.no

SOLA

Leder: Mette Finnebråten. Tlf: 975 63 892
Mette@selandoptikk.no

INTERNASJONALE RELASJONER

Leder: Steinar Olsen. Tlf: 900 59 794
so1003@online.no

LEAN

Leder: Christine Wathne Seloter. Tlf: 995 07 261
christine.w.seloter@sr-bank.no

U37

Leder: Arnstein Torsvoll. Tlf: 976 43 388
arnstein@sharpcode.no

NÆRINGSFORENINGENS STYRE

Steinar Aasland
Leder

Ådne Kverneland
Nestleder

Odd B. Skjærseth

Tor Olav Gåsland

Ronny Hus

Bjørn Wigestrøm

Svein Ivar Førland

Arnstein Torsvoll

Ruth-Hege Holst

LOKOMOTIV MEDIA. Foto: Stig Håvard Dirdal

SMALL FIRM GREAT CHALLENGES

- We solve the sub-sea challenges of the future. Our amazing teams of engineers and skilled workers develop high-tech installations by pairing theoretical knowledge and practical experience. At Malm Orstad we work closely with our customers. We share skills and experiences to construct the best and most innovative solutions. Long-term investments in modern equipment and the best people make us a solid partner for customers operating in all kinds of waters.

Malm Orstad has extensive experience in developing innovative components made to withstand the toughest environments on earth. We are experts in transferring a brilliant idea into a first class product. Read more about how we work and our products on www.malmorstad.no

Malm Orstad as
Challenge Us

Slik skapte de verdens beste sykkelby

TEKST OG FOTO:
STÅLE FRAFJORD

I løpet av to tiår har København skapt verdens beste sykkelby. Det har de klart gjennom bred politisk enighet og tøffe prioriteringer. Motivet har vært å få en god by å leve og arbeide i.

Målet nå er å få halvparten av dem som arbeider eller går på skole i den danske hovedstaden til å bruke sykkel daglig til og fra skole og jobb. Når by- og regionplanleggerne i Stavanger-regionen nå tar fatt på Bypakken, ligger det over to milliarder på vent til ulike sykkeltiltak. Hvordan skal de brukes?

Slik er morgenrushet i København, en kald vårdag ved Knippelsbro. Her passerer mellom 40 000 og 50 000 syklister på vei til skole og jobb daglig.

Sykkelsatsingen

- Vi vil ha en god by å leve i

Morgenrushet over Knippelsbro i København er som et daglig Nordsjøritt. Klokken er 08.00, og tusenvis av syklister trosser kald vind og dårlig værvarsel på vei til skole og jobb.

Hver dag passerer mellom 40.000 og 50.000 københavnere denne broen på sykkelsete. Foran dem ligger milevis med veier kun forbeholdt sykkel gjennom Københavns gater.

- København har allerede nådd metningspunktet for biltrafikk. Derfor skal vi gjøre det enda mer attraktivt å sykle, gå eller bruke kollektiv transport, sier teknikk- og miljøborgermester Morten Kabell.

- Vi vil ha en god by å leve i, sier Stefan Rasmussen i København kommune.

Syklistene er gamle, middeladrende og unge. De tilhører alle sosiale lag, og er iført sine daglige arbeidsklær. I kurver over forskjermene ligger vesker, ransler, matpakker og kanskje en tynn regnkåpe til bruk for hjemturen.

Kommunen bruker årlig om lag 100 millioner til tiltak som skal legge forholdene enda bedre til rette for sykklistene. Parkeringsplasser for biler gjøres om til flere sykkel-parkeringsplasser, gamle sykkelveier utvides og nye bygges. Sykkelbruer, sykkelmotorveier, grønne ruter og flere servicetilbud planlegges.

København omfatter helt eller delvis 18 kommuner med totalt 1,3 millioner innbyggere. Byområdet København kommune har alene 540.000 innbyggere, med omlag samme areal som Stavanger, tilsvarende topografi og klima.

I løpet av relativt få år har København tilrettelagt for over 400 kilometer rene sykkelveier, 45 kilometer med grønne sykkelruter, 25 km sykkelbaner, 20 km sykkel-superveier og sykkelbroer i et sammenhengende nettverk. Langt mer er under planlegging. Målet er at minst femti prosent av dem som arbeider eller går på skole i København skal ta i bruk sykkel daglig. Politikerne i den danske hovedstaden vil skape verdens beste sykkelby, og er kanskje der allerede.

Morgenrush i København: Tusenvis av syklister i sine vanlige arbeidsklær krysser byen på vei til skole og jobb.

- Det blir mer og mer attraktivt å bevege seg gjennom København på sykkel. Sykkelen minsker trengselen i byen, og dem gir jeg gjerne enda mer plass, sier Morten Kabell.

EN GOD BY

- Vi satser på sykkel fordi vi vil ha en god by å leve i, sier Stefan Rasmussen i programkomiteen i teknikk- og miljøforvaltningen i København kommune.

- Det er det dette handler om. Sykkelen bidrar på flere måter. Mindre forurensing, større sunnhet, lettere fremkommelighet. Når man sykler er man også synlig, og mennesker møtes. Det bidrar også til en god by, sier Rasmussen.

Sykkelsatsingen i København har gjennom mange år gjort byen attraktiv for

innflyttere, og er også blitt byens merkevare. Siden 1995 er det utarbeidet sykkelregnskap hvert annet år. Regnskapet fra 2012 viser at 36 prosent av dem som arbeider eller går på skole i København by bruker daglig sykkel til og fra jobb og skole. Mange av disse bor i omkringliggende kommuner. Noen kombinerer lokaltog og sykkel. På toget kan de ta med seg syklene gratis. Innad i bykommunen sykler over 50 prosent - daglig!

- Vi er i ferd med å avslutte regnskapet for 2014, og kan ikke røpe de nye tallene. Men det jeg kan si at andelen syklistene øker, sier Rasmussen.

Hele 80 prosent av københavnernes sier at sykkelmulighetene var avgjørende for valget av bolig. Sykkelen er prioritert, på veien, i

Fakta om sykkelbyen København

- 52 prosent av dem som selv bor i København sykler daglig til og fra skole eller jobb i byen.
- Over 36 prosent av dem som drar til arbeid eller skole i København, og som bor både i og utenfor København, benytter daglig sykkel til og fra jobb og skole.
- Kun 14 prosent av dem som bor i København bruker daglig bilen til jobb eller skole.
- 23 prosent benytter tog, buss eller metro, mens 11 prosent går.
- Undersøkelser viser at 56 prosent mener sykkel til jobb er hurtigst, 37 prosent det mest bekvemme.
- København etablerte allerede i 1995 et tilbud om et bysykkelsystem.
- Den gjennomsnittlige sykkelturen til jobb er på 4 kilometer.
- I 2012 eide københavnernes cirka 650.000 sykler og 125.000 biler.
- 75 prosent av innbyggerne sykler året rundt.
- 28 supersykkelstier er bygget eller under planlegging, og flere egne sykkelbruer er åpnet.
- 95 prosent av innbyggerne er tilfreds med København som sykkelby. 76 prosent opplever trygghet som syklist gjennom København.
- Sykkelsatsingen i København er et viktig ledd i den politiske og kommersielle merkevarebyggingen av hovedstaden.

Sykkelsatsingen

Sykkelparkeringsplass i København.

Flere mil med vei forbeholdt kun sykklister er bygget i København, langt mer er under planlegging.

Et boligområde i København sentrum. Parkeringsplassene nær leilighetene er forbeholdt sykkel.

budsjettene og i politikernes vedtak.

Over 300 ulike sykkelbedrifter omsetter årlig for milliardbeløp bare i København. Barn får sykkelopplæring i barnehagen, skolene oppfordrer til å sykle allerede fra 1. klasse.

I København er det å sykle et politisk prioritert middel for å skape en god by å leve i. Og innbyggerne velger sykkelen fordi de mener det er den beste måten å komme seg til jobb og skole på.

MEST BEHAGELIG

- De fleste københavnere mener at sykkelkulturen bidrar til den generelle atmosfæren i byen, sier Rasmussen.

- Hvorfor har dere lyktes med dette arbeidet?

- Vi har hatt et målrettet fokus gjennom mange år. Politikerne har vært enige, til tross for skiftende flertall. Det viktigste for københavnere og årsaken til at de sykler, er at det er mest behagelig og det hurtigste. Da må vi ha brede sykkelveier og plass til dem. Syklistene er også forskjellige. Noen sykler langsomt med barn, andre langt og fort. Det skal være plass til alle. Syklistene skal

oppleve at de blir tatt godt hånd om, sier Stefan Rasmussen.

- Skjer det på bekostning av bilistene?

- Noen steder er det slik. Vi tar veibaner til sykkelstier, men vi optimerer heller de strekningene hvor der er mange sykklister fra før.

- I Stavanger-regionen har man vedtatt en Bypakke hvor man skal bruke en milliard til en sykkelstamvei og en milliard på andre type sykkeltiltak. Hordan ville du brukt disse pengene?

- Først og fremst å få bygd egne sykkelstier. Det handler om fremkommelighet og trygghet. Vår erfaring er at der vi har sykkelstier, blir de også brukt. For det andre: Ha fokus på barna. Lær dem å bruke sykkel fra de er små, og la dem oppleve både glede og trygghet ved å sykle. Det handler på mange måter også om en kulturendring, hvor også tiltak på arbeidsplassene vil være viktig. Man må "forkæle" syklistene, og gi dem oppbakking – både gjennom små og stor tiltak, sier Stefan Rasmussen.

Nå skal det bygges sykkelveier

En nyopprettet sykkelgruppe får en milliard og vide fullmakter til å lage et sammenhengende sykkelveinett på Nord-Jæren.

Mandatet til sykkelgruppen er å få opp antall syklistar i regionen, gi dem egne, trygge sykkelveier og å arbeide effektivt og raskt.

Samferdselssjef Gottfried Heinzerling vil snu opp ned både på måten man har organisert sykkelveier på, og endre maktforholdet mellom bilister og andre trafikanter som pressgruppe.

- Nå tar vi et grep både for syklistar og gåande. Vi skal ikke ha kombinasjonsløsningar. Og vi skal bli bedre til å planlegge enkeltprosjekt som faller inn i ein større sammenheng. Der har vi famlet frem til nå, sier Heinzerling.

De fora man så langt har hatt, har ikke vært gode nok. Man har tenkt feil og for fragmentert, mener Heinzerling.

- Vi har satt sammen ulike offentlige etater og interesseorganisasjoner og tenkt mange tema i samme fora. Det har nesten vært ein feilslått form for korporatisme. Satt på spissen har det ofte endt i prateklubber, sier Heinzerling.

Sykelgruppen som styringsgruppen for Bypakken etablerer, rendyrkes og skal sørge for at konkrete prosjekt planlegges og gjennomføres. Gruppen skal trolig ledes av Vegvesenet og vil bestå av ein representant fra dei fire kommunene på Nord-Jæren og fylkeskommunen.

Milliarden kommer i tillegg til den milliard som er satt av til sykkelstamveier i Bypakken.

- Mandatet er å øke sykkelandelen. Da skal gruppen gå til styringsgruppen for Bypakken og peke på hva som bør bygges for å få det til.

Heinzerling vil at pengene i all hovudsak skal brukast til bygging av rene sykkelveier.

- Kravet til gruppen er at dei leverer. De kan selv foreslå og gjennomføre dei prosjektene dei meiner må til. Jeg tror det er viktig at man prioriterer et nettverk av sammenhengende sykkelveier, og at dei opplevast trygge.

OM FÅ ÅR

Hvor det skal investeres, og når, er så langt

Dette kan bli en realitet på Nord-Jæren om få år: Sammenhengende veier bare beregnet for syklistar.

et åpent spørsmål. Heinzerling håper å kunne se dei første fysiske resultatene om tre år. Han er optimist. Kombinasjonen av større tetthet, helseaspektet, flere el-sykler og ikke minst bedre infrastruktur for syklistar, vil fremme sykkel som transportmiddel i årene fremover, mener Heinzerling.

- Det at syklistene blir flere er utrolig viktig i seg selv. I Stavanger er det slik at halvparten i dag benytter bil, halvparten gjør noe annet. Når bilen utgjør mindre enn 50 prosent, vil alle dei andre komme på banen som pressgruppe. Man er ikke lenger ein minoritet. I forbindelse med arbeidet med Bypakken fikk jeg enormt mange eposter fra sinte bilister om bomring og bompenger.

Den andre halvparten var ikke en del av diskusjonen. Det kan endre seg.

Heinzerling håper også at satsingen kan få konsekvenser for dei som ønsker å kombinere sykkel med offentlig transport.

- Skal man få alternativer til bil, må man tenke mobilitet. København har den mest vidtgående ordningen, med tilsvarende etterspørsel. Mange andre byregioner har ein ordning hvor man kan ta med sykkel gratis på toget utenom rushtiden. Situasjonen i regionen er i dag ein utfordring. Det første steget kunne vært ein mulighet for å ta med sykkel gratis etter klokken ni på toget, sier Heinzerling.

Sykkel + tog = vanskelig

I København tar man sykkelen gratis med på lokaltoget i egne vogner. På Jærbanen må du betale barnebillett for tohjulingen, og det er kun plass til maks seks sykler pr togsett.

Nå engasjerer flere politikere seg for å få NSB til å legge forholdene bedre til rette for å kunne kombinere sykkel og tog til jobb.

- Et prøveprosjekt ville vist om dette var attraktivt, og i neste omgang gitt grunnlag for hvordan togsett bør tilrettelegges for sykkel, sier stortingsrepresentant Iselin Nybø fra Venstre.

Men så langt har svaret fra både samferdselsministeren og NSB negativt. Årsaken er at lokaltogene som brukes er dårlig egnet for transport av sykler. NSB viser til at sykler vil sperre adkomstmulighetene ved uforutsette hendelser, kan føre til lengre stasjonsopphold og fare for punktlighetsavvik, og at en prøveordning med gratis sykkel kan føre til økt etterspørsel som ikke kan imøtekommes.

Alt det som går i København, er med andre ord umulig i Norge.

- Jeg synes det litt firkantet at man ikke en gang vil prøve dette ut. Det må være et mål at flest mulig bruker kollektiv, sykkel og gange. Med nye bompengestasjoner er det ekstra viktig å legge til rette for alternative fremkomstmiddel til bil, sier Nybø.

Dette er et lokaltog i København. For innbyggerne er det gratis å ta sykkelen med på toget.

Sykkelvognene er romslige og utstyrt med enkle seter for sykklistene.

Hun får fulle støtte fra leder for Sykkel-løftet, Helmer Berre:

- En slik ordning hadde vært av stor betydning. Kombinasjonen er genial, ikke minst med den store arbeidskonsentrasjonen på Forus. Her har vi et stort potensial.

Tiltak som fremmer sykkel i kombinasjon med annen offentlig transport er svært viktig.

OMBYGGING

Men hos NSB har man ingen planer om å tilby danske ordninger, i følge Dag Brekkan i NSB. Han er markedsansvarlig på Sørlands- og Jærbanen.

- Togene er beregnet for frakt av

mennesker og ikke sykler og er konstruert deretter, sier Brekkan.

Han sier det ville medføre en total ombygging av hele lokaltogparken å få til en prøveordning på Jærbanen, noen som vil koste millioner.

- I rushtiden mellom 06 og 09 og 14 og 16 vil det bli svært utfordrende for lokaltogene å ta med seg sykler. I nåværende lokaltog på Jærbanen er det ikke forsvarlig å innføre en ordning med sykler på grunn av togets konstruksjon.

Ifølge NSB reiser det ukentlig 100.000 passasjerer på strekningen mellom Stavanger og Sandnes med lokaltog. På Jærbanen har antall passasjerer passert 3,6 millioner årlig.

Sykkelløftet kan vinne internasjonal pris

Sykkelløftet kan vinne prisen som det mest innovative prosjektet under World Chamber kongress i Torino i juni.

Verdenskongressen samler over 1600 deltakere, og representanter fra 120 land deltar under den tre dager lange konferansen i Italia.

Sykkelløftet konkurrerer mot prosjekter fra henholdsvis Spania, Canada og Filipinene.

- Vi føler allerede at vi har vunnet.

Å være blant de fire finalistene i World Chamber kongress er en sterk prestasjon i seg selv. Blir det seier, er det en ren bonus, sier leder for Næringsforeningen, Harald Minge.

Bare det å komme gjennom nåløyet og helt til finalen, er en fjær i hatten til partene i prosjektet, mener Minge. I tillegg til Næringsforeningen er både fylkeskommunen, Vegvesenet, kommunene Stavanger og Sandnes og Forus næringspark med i prosjektet.

- Grunnen til at dette slår an er at det er overførbart til både små og store byer og næringsforeninger verden rundt. Dette handler om hvilke resultater som kan utløses når virkemiddelapparatet og næringslivet går sammen, sier Minge.

INSPIRERENDE

- Det er veldig inspirerende å kunne få gleden av å presentere et prosjekt vi har lykkes med. Poenget med denne konkurransen er å dele de beste og mest innovative og praktiske eksemplene. Ideen bak Sykkelløftet er enkel, og vi har også klart å ta i bruk det potensiale som ligger i nettverket i næringsforeningen og et handelskammersystem, sier leder for Sykkelløftet, Helmer Berre.

Sykkelløftet ble startet som et treårig prosjekt for fire år siden. Da så både Næringsforeningen og Vegvesenet at sykkelen representerer en del av løsningen i en trafikkvekstutfordring som må løses.

- Visjonen er enkel: Kan folk sykle til jobb en dag i uken? I så fall tar vi vekk 20 prosent av biltrafikken. Dropper du syklingen må du få han på nabopulten til å sykle to dager i uken, sier Harald Minge.

Dersom forholdene blir lagt til rette er det fullt mulig å få dette til i Stavanger-regionen, mener han.

- Det er bare til å logge seg inn på sykkelløftet.no for å komme i gang. Dersom du

Helmer Berre, leder for Sykkelløftet, skal presentere prosjektet under finalen i World Chamber-kongressen i Torino.

som bedriftsleder ønsker å legge forholdene til rette for mer sykling, er det bare å ringe prosjektleder Helmer Berre.

Sykkelløftet gir bort sykkel

Sykkelløftet blåser nå i gang sin vårkampanje. Sykler du til jobb minst én gang i uken fram til 30. juni, kan du vinne en sykkel.

- Selv om sykkelløftet premierer sykling året rundt, så velger vi likevel å lage en vårkampanje med ekstra premiering og motivasjon, sier prosjektleder Helmer Berre.

Årets vårkampanje startet 1. mai og varer fram til 30. juni.

- Hver uke trekker vi to gavekort på 300 kroner blant alle som har registrert minst en tur i uken! Hver måned trekker vi én sykkel blant alle som har registrert minst en tur i uken! I tillegg vil vi kjøre Instagram-konkurranser, der vi premierer bilder fra din

hverdagstur #sykkelløftet, forteller Berre.

Sykkelløftet vil også være ute i hovedsykkelrutene og dele ut små overraskelser til hverdagshelter som sykler til og fra jobb. Hvem vet når og hvor du finner Sykkelløftet langs din sykkelvei.

Finn mer informasjon på sykkelløftet.no.

Her ser du et eksempel på hvordan området rundt Forus stasjon kan utvikles rundt jernbanen. Området har stort potensiale, dersom Forus stasjon gjenåpnes.

Illustrasjon: JUUL | FROST

Nåtid og framtid på Forus

TEKST:
EGIL HOLLUND

Statoils nybygg lar foreløpig vente på seg og få, om noen, er på jakt etter nye lokaler på Forus. – Pause, sier partner Kjetil Andersen i Base Property, når han blir bedt om å beskrive situasjonen akkurat nå. Samtidig jobbes det med en næringsarealstrategi for regionen og felles kommunedelplan for Forus – for å kartlegge framtiden.

For det er ingen tvil om at utviklingen på Forus har gått raskt siden finanskrisen. Det er nå rundt 40.000 ansatte i landets største og viktigste næringsområde, fordelt på rundt 3.000 virksomheter.

- Farten i olje- og gassindustrien har vært formidabel siden 2009, men på grunn av Solasplitten og god tilgang på nye tomter, er det bygget mye nytt og tilbudet har vært godt. Dermed har vi hatt en flat prisutvikling og forholdsvis lave priser, til tross for veksten, forteller Andersen.

Det er reist en rekke eksempler på flotte og arkitektonisk spennende forretningsbygg, men det har også poppet opp det motsatte – ifølge Andersen.

- Siden nybyggene konkurrerer med kontorbygg som er reist for noen år siden da forskriftene var annerledes, men som fortsatt framstår forholdsvis moderne, er det eksempler der man går på kompromiss med kvalitet, og ender opp med noe som ser

ut som om det er bygget på 80-tallet, sier Andersen.

Det er en utvikling han ikke liker, men langt fra de største utfordringene område sliter med. Som kjent handler det først og fremst om infrastruktur – eller nærmere bestemt manglende infrastruktur. Resultatet er at 80 prosent av jobbreisene foregår med bil. De siste 20 prosentene fordeler seg på kollektiv, sykkel og gange. Rundt 60.000 biler kjører inn og ut av området hver dag.

FRAMOVERLENT ADRESSE

Base Property begynte sin aktivitet i 2007 og hadde ferdig sitt første prosjekt i 2009, etter at finanskrisen skylte inn over Norge og verden. Siden den gang er sju av åtte næringsbygg de har ferdigstilt, nettopp på Forus. Tre av sju planlagte næringsbyggprosjekt er også på Forus, og de er i ferd med å bygge nytt hotell på Forus.

- Det er vel ikke tvil om at vi har gjort mye riktig på Forus også?

- Utvilsomt. Forus Næringspark og samarbeidet på tvers av kommunene, med en felles visjon for området, er noe vi virkelig har lyktes med, fastslår Andersen.

Og fortsetter:

- Det er ingen grunn til å svartmale situasjonen og rulle ned gardinene. Forus er en framoverlent adresse med en stor framtid foran seg, det er det ingen tvil om.

BESTEMME SEG FOR FRAMTIDEN

Når nå markedet har roet seg, nye prosjekter lar vente på seg og, kunne det ikke passet bedre at det jobbes med både felles interkommunal kommunedelplan for Forus og næringsarealstrategi for regionen.

- Hvordan bør Forus utvikle seg videre?

- Det offentlige og vi i det private bør snakke bedre sammen, snakke samme språket og unngå å stange mot hverandre i avisene. Næringsparken kan bruke tiden til å gjøre gode kjøp, og vi må overordnet legge en plan for en helhetlig løsning for

Base Property er i ferd med å bygge nytt hotell på Forus i samarbeid med med Petter Stordalen. Det skal etter planen stå ferdig første del av 2016.

framtiden, hvor bolig og handel er en del av svaret, sier Andersen.

Han deler mye av tankene i den videre utviklingen av Forus, som kommer til synes gjennom den såkalte Forusvisjonen: Et mer bymessig miljø, grønne lunger og servicetilbud på gateplan – for å nevne noe.

- Feil nummer én vi har gjort er at det ikke er bygget tett rundt kollektivaksene. På Forus er det høyhus når vi bygger sju etasjer. Vi må bygge såpass tett og høyt at det blir volum nok av det til at det blir mulig med et effektivt kollektivtilbud, fastslår Andersen.

Han ser også for seg boligutbygging, slik det også er beskrevet i Forusvisjonen. Om ikke først og fremst inne på selve næringsområdet, men i randsonene som allerede grenser til etablerte boligområder.

- Vi kan begynne der det er boliger fra før. Mulighetene for utvikling av Forus stasjon og området rundt der er også store, sier Andersen, og legger til:

- Og så må vi slutte med destruktive tiltak, som i parkeringssaken der forslaget var å strupe inn en nødvendig fasilitet før vi har alternativene på plass. Når Statoil skal bygge nytt og trenger nødvendig infrastruktur, må vi si ja jo før jo heller. De bygger et flaggskip på Fornebu, men møter motstand her for noen hundre parkeringsplasser. Statoil er spydspissen, og det må vi sørge for at de blir også i framtiden, sier Andersen.

- Alt i alt, det trengs kort og godt en klar plan for hele området. Hva skal ligge hvor. Så trenger vi møteplassene, steder vi kan møtes på dagtid og gå ut med kollegaer etter jobben. Forus har et vanvittig dårlig servicetilbud slik det er i dag.

VIL HA INDUSTRI

- Hva med industrien? Er det plass til produksjonsbedriftene på Forus i framtiden?

- Det er feil å utelukke oljeservicebedriftene. Store plasskrevende virksomheter som trenger 20 mål lagerplass, etablerer seg ikke lenger på Forus og vil heller ikke gjøre det i framtiden. Det er ikke regningssvarende. Men teknologiselskaper med behov for verksted, er verken forurensende eller støyskapende for omgivelsene. Disse mener jeg fortsatt hører hjemme på Forus. Vi har bygget flere bygninger som på utsiden ser ut som rene kontorbygg, men som også huser produksjonslokaler, påpeker Andersen.

Han tror ellers ikke at det er mulig å snu trenden der en betydelig del av handelen og veksten i handelen i regionen vil skje nettopp på Forus. Det er det samme som skjer i de fleste byområder verden over, når kjedene dominerer og volum betyr mye.

- Til slutt, hvor tror du vi er på Forus om 15 år?

- Dessverre tror jeg ikke det har skjedd noen revolusjon. Til det går utviklingen alt for tregt og vi diskuterer nok mye av de samme tingene. Men visjonen til Forus Næringspark og Forus-samarbeidet, med grønne drag og et mer urbant miljø, har jeg tro på. Bare se hva de har fått til i området rundt Oslo S. De har stengt av noen utsiktlinjer, men har skapt 6000-7000 arbeidsplasser med alt av tilbud i gangavstand. Kanskje vi har klart å få til litt av det om 15 år?

- Feil nummer én på Forus er at vi ikke har bygget tett rundt kollektivaksene, sier Kjetil Andersen i Base Property.

FORUS

- Norges største næringsområde med rundt 3000 bedrifter og rundt 40.000 ansatte – fordelt på 1,2 millioner kvadratmeter næringsseiendom.
- Bedriftene med hovedkontor på Forus omsetter for rundt 1.000 milliarder kroner årlig, noe som tilsvarer rundt en femtedel av verdiskapingen i hele landet.
- Forus Næringspark er den offentlig eide utviklingsselskapet på Forus og har utvikling av næringsstomter som hovedoppgave. Selskapet eies av Stavanger, Sandnes og Sola kommune.
- Forus-samarbeidet driver langsiktig omdømmebygging av området som regionalt, nasjonalt og internasjonalt verdiskapingscenter. Samarbeidet består av FORTIN AS, Forus Parkering AS, 2020park, Høgevoll, NCC Property Development, Base Property, Kanalsletta Utvikling, Seabrokers, Tjelta Eiendom, Tvedtsenteret, Norwegian Property, Forus Næringspark, IKM Eiendom, Trallfa Eiendom og Brødrene Kverneland Eiendom.
- Forus-visjonen ble lansert i 2013 av Forus Næringspark, som i samarbeid med arkitektfirmaet Juul/Frost Arkitekter, viste mulighetene for framtidig utvikling av Forus, som blant annet pekte på en utvikling mot mer byliv, grønne lunger og 10-minuttersbyen med boliger som en del av utviklingen av næringsområdet.
- Stavanger, Sandnes og Sola kommune er i ferd med å lage en felles interkommunal kommunedelplan for Forus. Dette arbeidet er nå i oppstartsfasen og tar sikte på å ferdigstilles i 2018.
- Greater Stavanger er i ferd med å kartlegge regionens behov og kapasitet for næringsarealer, gjennom arbeidet med å oppdatere den regionale næringsarealstrategien. Dette arbeidet gjøres i samarbeid med kommunene i regionen og fylkeskommunen, og et forslag skal behandles i styret for Greater Stavanger før sommeren.

Dette mener de om framtiden på Forus

Vi har spurt fem politikere og næringslivsaktører tre spørsmål om hva de mener om fremtiden på Forus:

1. I hvilken retning bør Forus utvikle seg framover?
2. Industrivirksomhet er det blitt mindre av på Forus. Er det en ønsket utvikling og bør vi ganske enkelt planlegge for industri andre steder?
3. Er utviklingen på Forus en trussel mot eksisterende bysenter og hvordan kan det eventuelt unngås?

OLE UELAND

Ordfører i Sola og styremedlem i Forus Næringspark

for mer boligbygging i områdene rundt Forus, her kan folk bo og ha kort vei til jobben.

2. Det er en naturlig utvikling at spesielt de store industrivirksomhetene som har behov for mye plass til å utvikle seg på, ser etter andre områder enn Forus. Det finnes slike områder i regionen i dag, og jeg er positiv til å tilrettelegge for flere. Men jeg ønsker også at det fortsatt skal være en kombinasjon av ulike typer næring på Forus, og at vi ikke bare legger til rette for kontorer her.

3. Utviklingen kan bli en utfordring for by- og lokalsentrene våre, spesielt dersom det åpnes opp for mer detaljhandel på Forus og området utvikles til et eget sentrumsområde. Jeg mener kommunene fortsatt må være tilbakeholdne med å åpne for detaljhandel i for stor grad, men det er en vanskelig balansegang.

SVEIN IVAR FØRLAND

Administrerende direktør i Sandnes Sparebank og leder av Næringsforeningens ressursgruppe for Forus

1. Aktiviteten på Forus er en av de største og viktigste vekstmotorene i norsk økonomi, og det må være førende å bevare og videreutvikle dette. Området er stort og med et enormt potensiale for renovering og fortetting. Det bør derfor være plass til mange ulike typer næringer på området. Tett omliggende områder kan gjerne ha boligområder. En urbanisert bebyggelse vil imidlertid kreve både servicefunksjoner, skoler og andre tjenester for innbyggerne. Jeg tror urbanisert bebyggelse bør konsentreres til de urbane områdene som allerede eksisterer.

2. Dette er en naturlig utvikling, for det er jo generelt reduksjon i industrivirksomheten over hele landet. På Forus ser vi i tillegg at en del av den plasskrevende industrien er flyttet til områder i nærheten av oljebasene i tilknytning til havner. Dette utviklingen vil trolig fortsette av logistikkhensyn.

3. Nei, det foreligger ingen trussel etter mitt syn. Vi må bruke litt tid på å finne en retning for hvilken rolle bysentra skal ha og hvilken rolle Forus skal ha. Dette må alle omliggende kommuner involvere seg i og lage et felles kart for regionen. Til nå er Forus litt som gjøkungen som ingen vil ta helt ansvar for. Manglende utvikling av kollektivløsninger og transport de siste 15-20 årene er et godt eksempel på dette. Vi skaper ikke utvikling i regionen ved å stoppe utviklingen på Forus, tvert imot.

HANS INGE SKADBERG

Varehussjef hos IKEA

1. Forus er i et akutt behov for en helhetsløsning! I den sammenheng har det blitt skissert mange og gode forslag fra diverse arkitekter. Nå er det tid for eierkommunene å skape sin visjon for hvordan Forus bør se ut, i stedet for å fokusere på hvordan det ikke skal se ut.

2. Den tradisjonelle industrivirksomheten er historie, og vi må fokusere på å skape fremtidige arbeidsplasser innen nye nisjer. Da bør

Forus videreutvikles som en moderne bydel, der folk både kan bo, jobbe og handle. Da vil vi effektivt ta livet av bilkøene, og samtidig skape en mer dynamisk og levende bydel.

3. Å sette utviklingen av Forus opp i mot eksisterende bysenter, blir for meg kunstig. Både Stavanger og Sandnes har en naturlig egenart som aldri Forus kan konkurrere mot, og som må videreutvikles og forsterkes. Men på egne premisser. Mye av dagens virksomhet på Forus ville vært direkte ødeleggende for disse bykjernene. Blant annet et blågult IKEA-bygg. Forus kan og bør fortsette som en motor for næringslivet i regionen, men i en form som er tilpasset folks arbeids-, bo- og leveforhold frem mot 2050.

CHRISTINE SAGEN HELGØ

Ordfører i Stavanger

1. Stavanger, Sola og Sandnes samarbeider om en felles kommunedelplan for Forus for å få en helhetlig planløsning for området. Dette skal være en strategisk, langsiktig plan for å utvikle og transformere Forus til et fremtidsrettet og moderne næringsområde. Det skal fortsatt være industri på Forus, samtidig skal vi legge til rette for næringsutvikling og nye muligheter. Jeg tenker at Forus mest av alt skal være et kompetanseområde og en urban bydel med flere boliger i randsonen og høyere konsentrasjon av arbeidsplasser langs kollektivtraseene.

2. Forus er et veldig stort og allsidig næringsområde som inneholder alt fra industri og næringsvirksomhet til kontorarbeidsplasser, handel og bolig. Det skal fortsatt være industriaktivitet i framtiden på deler av Forus. Men det vil imidlertid være naturlig at en del av den mest plasskrevende industrien etablerer seg i andre næringsområder, for eksempel Skurve.

3. Forus skal ikke bli en ny by. Forus skal også i framtiden være et næringsutviklingsområde. Handel og service skal videreutvikles i sentrum. I Stavanger har vi ny sentrumsplan ute til høring nå. Både ny plan for Forus, regionalplan og ny sentrumsplan vil være viktige verktøy for å unngå at Forus overtar byfunksjonene.

ÅDNE KVERNELAND

Administrerende direktør i Brødrene Kverneland og nestleder i styret i Næringsforeningen

1. Det er veldig positivt at man ser på Forus i sammenheng med regionen som helhet. Før i tiden var det langt mellom Stavanger og Sandnes, nå vokser byene sammen og Forus er et kjerneområde i regionen. Jeg ser for meg et Forus som et fremtidig sentrumsområde. Det betinger at man bygger både høyt og bredt på Forus, at det legges et stort antall boliger i hele randsonen, og at det åpnes for moderat nærhandel og servicetilbud i området.

Konseptet 10-minutters-byen i Stavanger er glimrende. Folk må kunne arbeide, handle og bo i en tett og trivelig trekant. Det er ikke bærekraftig hvis man viderefører dagens situasjon hvor folk skal bo på Hundvåg, arbeide i Tananger og handle på Kvadrat.

2. Industri hører ikke hjemme på Forus, med mindre den er arbeidsintensiv og har minimalt med utslipp av alle typer. Som et eksempel kan jeg trekke frem det gigantiske søppelsorterings- og forbrenningsanlegget som IVAR nå vil bygge ut for de neste 20-40 årene. Dagens søppelanlegg avgir allerede mye vond lukt, genererer mye tungtransport, og det brant der senest i 2012. Det planlagte anlegget vil skape mer trafikk, mye mer vond lukt, støy og økt brannfare, samtidig som det bare gir en håndfull arbeidsplasser. Det gir ingen mening å bygge ut denne typen industri midt i Norges viktigste næringsområde og ved siden av store planlagte boligområder.

3. De gamle bysentrene klarer seg bra i utlandet. Det er tre ting som utarmer Stavanger og Sandnes bysentrum: Overdreven nostalgi som hindrer boligutbygging, de store kjøpesentrene som stadig får etablere seg og utvide i bydelene og dyr parkering som riktignok genererer penger til kommunekassene, men får folk til å velge kjøpesentrene isteden.

Det er ingen grunn til svartmaling, men man skal også være forsiktig med å dempe dette for mye ned. Det gjorde vi litt for lenge.

Harald Espedal

Behovet for å kunne tilbringe mer av hverdagslivet sammen med barna var en viktig faktor til at Harald Espedal ikke ble med videre i Skagen Fondene.

- Oppgangstiden ble en sovepute

Han har levd av å levere resultater siden han selv var tenåring. Privat får han mestringsangst bare kona finner frem drillen.

TEKST:
STÅLE FRAFJORD
FOTO: KIM LALAND/BITMAP

Harald Espedal (43) er en frankofil mann med pen Stavanger-dialekt og norsk vinterhytte. Han er fra naturen velsignet med et usedvanlig tidlig og dypt stemmeskift, profesjonell til fingerspissene i arbeidstiden, en amatør med prestasjonsangst og ti tommeltotter i den praktiske fritiden. Han hater unøyaktighet og ignoranse, og elsker regionen han er født og oppvokst i.

For få måneder siden takket han av som toppleder i Skagen Fondene etter tretten intense år. Han har allerede rukket å bli utnevnt som ny styreleder både i Lyse og Sandnes Sparebank, og er i ferd med å skape seg et voksenliv utenfor felleskapet i Skagen.

For Harald Espedal handlet også den avgjørelsen om et voksende behov for mer familieliv.

I tretten år var han med å utvikle Skagefondene fra et lokalt til et europeisk fondsforvaltningsselskap. Men allerede for fire år siden begynte Espedal å spørre seg selv om han var klar for å gå på nye år som toppleder i selskapet. Hvert årsskifte besvarte han det retoriske spørsmålet med et ja. Helt frem til i fjor.

- En slik jobb er såpass intens, konsentrert og tidkrevende at du må være veldig motivert for å gå på et nytt år. Barna mine er blitt 10 og 12. Jeg hadde vært toppleder under hele oppveksten. Et sentralt spørsmål i forhold til min egen beslutning var ønsket og muligheten for å kunne være mer til stede.

Beslutningen ble utløst da gründerne i Skagen Fondene i fjor ønsket å gjøre endringer på eiersiden. For Espedal ville det innebære en omfattende og arbeidskrevende prosess over

flere år som ville kreve minst like mye som før.

- Det var jeg ikke klar for. I en slik jobb må du være til stede mentalt hele tiden. Jeg reiste i snitt to dager i uken. Når jeg var i Stavanger, dro jeg fra kontoret ved femtiden, men jobbet hver kveld. Jeg trivdes med det, men følte også på et større savn over å kunne tilbringe mer tid sammen med barna før de ble for store. Det handlet i første rekke om samvær i forhold til det rent hverdagslige. Samtidig var jeg i en situasjon hvor jeg var i stand til å prioritere, og jeg vet at dette er og har vært tøffere for mange andre toppledere. Men jeg følte på savnet, og profesjonelt var jeg også klar for å gjøre noe nytt.

FLEKSIBILITET

- Da du annonserte din egen avgang sa du at du skulle unne deg å ikke ha planer. Har du kommet over det stadiet?

- Ja, delvis. Jeg har sagt ja til noen spennende utfordringer. Da tenker jeg i første rekke på styreledervervene i Lyse og Sandnes Sparebank. Men jeg er fortsatt i den fasen at jeg unner meg å ta ting som det kommer. Jeg jobber fulle arbeidsdager, og setter meg også ned og leser meg opp på kveldene. Men jeg har en helt annen fleksibilitet. Jeg kan prioritere annerledes.

I årevis satt Espedal som toppleder i et åpent kontorlandskap. I dag tilbringer han arbeidsdagene på et lite enmannskontor i Stavanger sentrum, med utsikt over byen og sin gamle arbeidsplass. Møblementet består av en kontorpult, et møtebord og tre stoler, i tillegg til en PC og printer.

- Jeg trives i mitt eget selskap. Det har jeg i grunnen alltid gjort. Jeg har hatt tretten år med folk konstant rundt meg, og mange som skulle ha tak i meg. Nå har det vært godt å kunne lukke døren og fordype seg i ting.

SOV I TIMEN

Espedal har etablert seg på egen arbeidsplass

HARALD ESPEDAL

- » Alder: 43 år
- » Bosted: Stavanger
- » Sivil status: Gift, to barn
- » Aktuell: Ny styreleder i Lyse og Sandnes Sparebank. Sluttet ved årsskiftet som administrerende direktør i Skagen Fondet, der han har jobbet de siste tretten årene.

i en tid hvor næringslivet både i regionen og i resten av landet er preget av uro og usikkerhet som følge av kraftig fall i oljeprisen. Alle snakker om å ta grep, og evnen til omstilling. Også Espedal. Men han mener vi sov litt for lenge i timen.

- Vi har i denne regionen opplevd en over tjue år lang - og nesten sammenhengende - oppgangsperiode. Det bildet er i ferd med å forandre seg. Årsaken er åpenbart endring i oljepris, men også at vi har fått et kostnadsnivå som gjorde oss mindre konkurransedyktige.

- Har den langvarige oppgangsperioden vært en sovepute for oss?

- Ja, jeg mener det. Vi var for sene med å oppfatte og forstå det som skjedde i 2013 og første halvår i fjor. Fornektelsen var også for høy. Nå er realitetsforståelsen kommet langt, men vi er litt bakpå.

- Hvilke konsekvenser har det?

- Behovet for tiltak bli mer omfattende og mer smertefull enn om man hadde vært bedre forberedt. Det vi får håpe er at omstillingen ikke blir for smertefull. Det er ingen grunn til svartmaling, men man skal også være forsiktig med å dempe dette for mye ned. Det gjorde vi litt for lenge.

I tretten år var Harald Espedal med å utvikle Skagefondene fra et lokalt til et europeisk fondsforvaltningsselskap. Men allerede for fire år siden begynte han å spørre seg selv om han var klar for å gå på nye år som toppleder i selskapet.

KVINNER

- Er vi i like stor grad som før i stand til å ta den omstillingen som kreves?

- Det er et godt spørsmål, men jeg tror det. Vår kultur er sterk og ligger i bunn. Vi har en global orientering, risikovilje, respekt for kunnskap og arbeidskultur. Og vi har et par andre verdier som ofte er undervurdert: Likestilling og toleranse.

- Likestilling er kanskje ikke det mest dominerende trekket innenfor næringslivet?

- Nei, men jeg tror jeg tilhører den siste generasjonen hvor menn dominerer næringslivet. Jeg tror muligheten er stor for at når våre barn er godt voksne, vil forskjellen være utjevnet og kvinner har overtatt dagens mannlige dominans. Dette har skjedd innenfor den politiske arena i vår generasjon, neste steg er næringslivet.

- Hvorfor er næringslivet senere ute?

- Det har mange ment noe om, og blitt forsket mye på. Årsaken er nok sammensatt, men det har tatt lenger tid å få kjønnsbalanse innenfor den delen av utdanningen som har vært viktige for næringslivet. Samtidig har man i næringslivet favorisert dem som har gitt tidlig gass i karrieren, og som også i større grad har vært kontinuerlig til stede karrieremessig.

SELGER SEG NED

- Hvilket forhold har du til Skagen Fondene i dag?

- Jeg er innom av og til og synes det er kjekt å treffe gamle kollegaer. Følelsen jeg sitter med er at jeg ga det jeg hadde, og at jeg er glad og stolt over den utviklingen

selskapet hadde fra å være en regional fondsforvalter som forvaltet fem milliarder til en nordeuropeisk fondsforvalter som forvaltet 130 milliarder, og som har gitt kundene veldig god avkastning.

- Har du selv beholdt pengene i Skagen?

- Etter hvert som jeg har begynt å investere selv - og det er jeg ikke ferdig med - tar jeg penger ut av Skagen. Primærvirksomheten min nå er å investere gjennom eget firma, og da må jeg hente dem fra en plass.

- Du kunne jo latt dem stå i Skagen?

- Det kunne jeg, men hva skulle jeg da gjort?

- Hvor mye har du tatt ut?

- Jeg har fortsatt eierskap på A-aksjer, men har også investert i fond i Skagen. Da jeg var ansatt stod 85 prosent av finanskapitalen min i Skagen-fond. Nå er jeg nede i 65 prosent, men jeg kommer til å trappe opp egne investeringer fremover.

STYRELEDEREN

I løpet av våren har Espedal tatt over som styreleder både i Lyse og Sandnes Sparebank. Mange andre forespørsler har han takket nei til. Det er ingen tilfeldighet.

- Jeg har ingen planer om å bli en styregrossist. Jeg har tatt på meg noen oppdrag som jeg har stor interesse av og hvor jeg kan være til nytte. Begge er lokale, viktige og spennende regionale selskap. Det ligger i bunn at jeg elsker denne regionen, og håper at vi får en utvikling som tilsier at vi vil bo og leve i en attraktiv og sterk region. Jeg har det perspektivet at jeg skal gjøre min del for at det skjer. En bank spiller næringslivet

og husholdningene. Det samme gjør Lyse, som også har produkter og er engasjert i markeder hvor det skjer store forandringer.

- Mange mener at det er viktig for regionens fremtid at kommunene som både Lyse og Sandnes Sparebank opererer i slår seg sammen. Hva mener du?

- Det har jeg bestemt meg for å ikke ha noen formening om. Selv om jeg har bakgrunn fra Unge Høyre har jeg ikke noe ønske om å være en politisk aktør. Politikerne i kommunene skal oppleve at en styreleder i Lyse ivaretar alles interesser.

- Hva er den personlige drivkraften for å si ja til slike verv?

- Det gir noe å bryne seg på, å bli glad og engasjert i, samt å finne glede i prestasjoner.

KONKURRANSE

- Er det også bakgrunnen for at du var blant dem som kjøpt aksjer i Viking i 2012 under den siste emisjonen?

- He, he... Noen investeringer gjør man med hjertet. Jeg er veldig glad i Viking, og veldig glad når de presterer.

- Og når de ikke gjør det?

- Da blir jeg litt deppa.

- Trener du selv?

- Jeg trener tre timer i uken på treningsstudio, med personlig trener. Min jobb har vært ganske stillesittende og jeg har jo registrert hvor mye tid kollegaer har måtte bruke på kiropraktor på grunn av vonde rygger. Jeg gjøre det for å holde meg i form og unngå plager. Jeg har ingen dragnings mot kollektive løp eller sykkelritt. Konkurransinstinktet tar jeg ut på jobbarenaen.

ORMEN LANGE

Fakta: 11.700 kvm business lokaler
Kan leies i sin helhet eller arealtilpasses

Se filmen på hinnapark.no

NESTE STOPP: /hinna park/

Hinna Park (Jåttåvågen stasjon) ligger perfekt plassert midt mellom Stavanger og Sandnes. Toget går hvert kvarter, med 8 minutters tur til begge byer.

Vi har også distriktets beste bussdekning, både sør- og nordover, god bil- og sykkelparkering samt tilgang til bildeling.

La Hinna Park være neste stopp for din bedrift!
hinnapark.no

/MAKE BUSINESS
A PLEASURE/™

Kontakt Kjetil Haver
(e:) kjetil.haver@hinna-park.no
(m:) 995 07 475

Vi har vært heldig som har hatt gode støttespillere som har delt av sin kunnskap og kompetanse.

Thomas Bergo og Frode Amdal.

Den lokale matkassen

To lokale unge gründere har startet utlevering av lokale råvarer med oppskrifter laget av Café de France-kokken. De bruker sunn kortreist mat av beste kvalitet fra Matfylket Rogaland.

TEKST:
TRUDE REFVEM HEMBRE
FOTO: MARKUS JOHANNSSON/BITMAP

Stavanger-regionen med Jæren og Ryfylke er Norges aller beste og viktigste kjøkkenhage, sier gründerne Thomas Bergo og Frode Amdal.

Nettmat benytter de fantastiske råvarene i vårt nærområde og baserer seg på sesongvarer. Det skal være sunt, enkelt og raskt å tilberede middagen.

- Mange er matlei eller lite kreative i matveien. Vi håper vi kan bidra til å at folk får smake nye middagsretter og utvide mat-horisonten. Med cirka 30 minutters tilberedningstid på middagene og besparelsen i tid som går med til innkjøp, effektiviserer vi hverdagen for folk, sier de to initiativtakerne.

Ved Gamle Forusvei på Gausel holder Nettmat og de to 28-åringene til. Thomas er nærmest vokst opp hos egg-grossisten Jonas H. Meling AS som holder til i samme bygg og var inntil nylig daglig leder der. Han ønsket imidlertid å starte en egen bedrift og fikk med seg kameraten Frode som nettopp var ferdig utdannet helikopterpilot. De hadde tidligere vært studiekamerater og delt leilighet i en årrekke.

CODE RÅVARER ER HALVE JOBBEN

De to fikk med seg en investor og en gourmet-kokk Stian Gjerstad Iversen som står bak middagsoppskriftene. Oppskriftene er kvalitetssikret av ernæringssekspert slik at riktig mengde og sammensetning blir optimal.

- Vi ønsker å lage nok mat, men ikke for mye slik at folk må kaste. Videre baserer vi oss på sesongvarer slik at vi til enhver tid kan tilby fantastiske råvarer. Kokken vår

NETTMAT.NO

- » Etableringsår: 2014
- » Ansatte: 2
- » Omsetning: Mål om 400 utleveringer i uka
- » Forretningsområde: Utlevering av matkasser med lokale råvarer og middagsoppskrifter
- » Daglig leder: Thomas Bergo
- » Eiere: Thomas Bergo, Stein Egil Bergo og Frode Amdal
- » Nettside: www.nettmat.no

pleier å si: Har man gode råvarer, er halve jobben gjort!

Stian har deltatt i flere nasjonale og internasjonale konkurranser, både som deltaker og coach. Han kan skilte med to år på kokkelandslaget, og han har jobbet på flere anerkjente restauranter. Nå er han kjøkkensjef og medeier i gourmet-restauranten Café de France i Stavanger.

MÅL OM 400

De unge gründerne forteller at den første etableringsfasen har vært svært lærerik.

- Vi har vært heldig som har hatt gode støttespillere som har delt av sin kunnskap og kompetanse. I tillegg har vi ikke tatt ut lønn i etableringsfasen og bor hjemme for å bruke alle midler i Nettmat.

I uke 16 startet Nettmat første utlevering med matkasser til et tyvetalls familier i regionen. Matkassene passer for alle, men utgangspunktet var travle familier i Stavanger-regionen.

- Hva er visjonen og målet deres?

- Ambisjonen er å få 400 abonnenter i løpet av året. Vi er etter første uke veldig

Thomas Bergo og Frode Amdal satser helhertet innen hjemlevering av matkasser med lokale råvarer av høy kvalitet. Foto: BitMat

fornøyd med tilbakemeldingene, og ønsker både ros og ris for å kunne bli enda bedre.

Godt Levert og Adams Matkasse som er i samme bransjen har opparbeidet seg henholdsvis 16.000 og 11.000 abonnenter. Dette er et marked i vekst, og gründerne tror det er plass til også dem i markedet. De mener de skiller seg fra andre aktører ved å bruke å bruke så mange lokale råvarer som mulig. Med unntak av enkelte grønnsaker og tørrvarer som ikke finnes lokalt. Foreløpig gjør de alt selv, skriver, pakker, kjører ut, tar bilder og oppdaterer nettsiden.

LOKAL MAT

- Hva tror dere skal til for å lykkes?

- Renheten på råvarene og fantastisk gode og sunne middagsretter! svarer Thomas og Frode entusiastisk. Alt lages fra bunn. Vi sender ikke ut halvfabrikata i matkassene – det skal være hundre prosent ekte vare. Neste uke skal vi for eksempel ha fiskekaker som er 100 prosent fisk.

Kundene kan velge mellom levering tre, fire eller fem dager i uka for to eller fire personer. Vi leverer også 4 dager til 6 personer. For en familie på fire, levering fem dager i uken, blir prisen kr 1095. Levering av kassene skjer på søndags ettermiddag og kveld. Kundene kan også velge å hente maten hos Nettmat på Forus mandagsettermiddag mellom kl. 14-19 og dermed få en rabatt.

MIDDAGSOPPSKRIFTER FOR FOLK FLEST

- Vi jobber sammen med noen av de eldste, mest tradisjonsrike bedriftene i Rogaland. Vi er stolt av maten vi leverer. Med på laget for å kunne levere topp råvarer som gir smakfulle middager har vi både Gilde, D. Danielsen, Viking Urt, Garman Vervik, Jonas H. Meling og Domstein.

Målet er å bruke rett råvare til rett tid av året. Dette sikrer både kvalitet og smak mener de to.

Det langsiktige målet er å videreutvikle konseptet ytterligere. Vi har en liste på over 70 ideer foreløpig, men først skal vi få driften på skinner, avslutter de smilende.

De to gründerne har fått med seg Café de France-kokken Stian Iversen på laget. Stian står for de smakfulle oppskriftene i matkassene. F.h: Thomas Berge, Stian Iversen og Frode Amdal. Foto: Nettmat

STAVANGER SENTRUM

- FREMTIDENS ARBEIDSSTED!

Her tilbyr Øgreid Eiendom attraktive næringsarealer med førsteklasses beliggenhet til små og store virksomheter. Alle byens kvaliteter får du med på kjøpet. Kan du ønske mer?

01

03

04

02

05

1. Business Center Stavanger

2. Strandkaiaen 2

3. Kongsgårdbakken 3

4. Haakon VII's gate 7

5. Haakon VII's gate 9

KONTAKT

Markedskonsulent Merethe Svensen
Markedssjef Thomas J. Middelthun

ms@ogreid.no
tjm@ogreid.no

948 88 908
901 34 575

OGREID.NO 51 85 40 00

Forsterkningene er på plass. **Ingen** slår oss på hjemmebane!

Dette gjelder profilklær, firmagaver og reklameartikler – et område hvor Gosh Respond spiller i aller øverste divisjon. Nå er staben styrket ytterligere med to dyktige selgere som har lang erfaring i lokalmarkedet. Nå blir det ikke lett å være bortelag ...

Kom inn og se utstillingen vår. Vi holder til sentralt i regionen med parkeringsplass like utenfor døren. La oss vise deg hva vi har i våre showroom – vi skal love å overraske med ting du ikke visste fantes! Vil du ha nye innspill til profileringen av din bedrift – kom innom Gosh Respond og bli inspirert!

**Neste gang
du kjører forbi
– ikke gjør det.**

DE TO NYKOMMERNE HAR ET SOLID LAG I RYGGEN.

Foran fra venstre: Selger Nina Friestad, selger Randi Henna. **Andre rad fra venstre:** Selger Rune Riska, selger Gørill Merethe Alleyne, selger Marton Rosland, selgerassistent Bernt Ove Kaasen, selger Anne Frafjord, selger Leif-Roddy Helmersen, selger Lena Høyvik. **Bak fra venstre:** Innkjøper Ann-Kristin Krog, lagersjef Jørgen Rossavik Kvalheim, daglig leder Lise Rossnes, økonomisjef Geir Olsen, innkjøper Sissel Tjessem, salgssjef Tom-Ruben Holter, designer Marit Aartun og innkjøper Kirsten Sivertsen.

gosh!
respond

Madlaveien 499 (Grannes), 4020 Stavanger
T: 51 90 57 50 E: kontakt@respond.no www.respond.no

it's all about branding

- Med teknologiseret vil vi investere i framtiden og vårt mål er å bygge opp mer kompetanse og flere arbeidsplasser, sier Tom Huuse og Vidar Strand i GE Oil & Gas.

Problemløseren i Dusavika

GE Oil & Gas er stedet du kommer inn med en utfordring og ut med en løsning.

TEKST:
TRUDE REFVEM HEMBRE
FOTO: MARKUS JOHANNSSON/BITMAP

GE har investert 30 millioner kroner i sitt nye Technology Solutions Center for oil and gas i Dusavik. Teknologisenteret ble åpnet i august 2014 og er en unik arena for kompetansedeling.

- Dette er ett av flere teknologisentre i GE-konsernet, men det eneste i Europa som dekker olje og gass. Senteret har allerede vunnet tre internasjonale designpriser og skal bli en møteplass for kunder, ansatte, studenter og bransjen forøvrig, sier Tom Huuse, regionsjef for Norden og Vidar Strand, leder for teknologisenteret. De to tar imot Rosenkilden og viser stolt fram hvordan de vil utvikle og skape entusiasme for teknologi og tilrettelegge for nye løsninger på tvers av bransjer.

OPPLÆRINGSSENTER

«The best technology is grounded in knowledge» står det på en plakat i teknologisenteret.

- Opplæring, trening og utvikling av kompetanse er viktig. GE driver innen mange sektorer, og vi ser at det er fruktbart å kople ulike disipliner mot hverandre. Eksempelvis bruker vi vår kompetanse på røntgenteknologi i helseindustrien til teknologiutvikling innen olje- og gass, sier Huuse.

GE er et av verdens største selskap og ble grunnlagt av Thomas A. Edison i 1876. Med sine 21 år i olje- og gassindustrien er de relativt nye i dette markedet. GE Oil & Gas

GE OIL & GAS

- » Etablert: 1876 (GE)
- » Forretningsområde: Flyfart, olje og gass, helsesektoren, transport, kapital, energi og vann samt husholdningsmaskiner
- » Daglig leder: Tom Huuse (regionalsjef Norden i GE Oil & Gas) (Subsea Systems, Services)
- » Omsetning: 4,3 milliarder NOK i Norge i 2014 (17 milliarder dollar GE Oil & Gas globalt)
- » Ansatte: 542 i Stavanger (45.000 globalt)
- » Internett: www.geoilandgas.com

har gjort flere oppkjøp i Norge og utlandet og har blitt en betydelig aktør i bransjen.

- Vi har nå blitt en leverandør av totalløsninger til oljebransjen, med produkter og tjenester for hele verdikjeden; fra letefasen, via produksjon og helt til levering av sluttprodukt på bensinstasjonene. GE er blant annet størst i verden på flymotorer og en av de største på helseutstyr som CT og røntgenmaskiner. Ultralydteknologi brukes til å måle spenninger i bolter. Røntgenutstyr skanner kjerneprøver fra havbunnen som prosesseres. Produktporteføljene i ulike bransjer kan gi synergier på tvers, hevder Huuse.

Han forteller at GE har mer enn 3000 forskere på verdensbasis og at de er blant topp 10 på listen over de mest verdifulle selskapene i verden, blant topp 20 på omsetning og blant de største 30 når det gjelder antall ansatte. Ved Stavangerkontoret i Dusavika jobber 540 ansatte fordelt på verksted, kontor og offshore. Hele 24 ulike nasjonaliteter er representert i

På GEs nye teknologisenter i Stavanger har de utstilt en egenutviklet lyttesensor som kan oppdage når utstyr på havbunnen må skiftes ut eller repareres. En rekke showcase vises fram i et tre-etasjes senter.

Tom Huuse

Vidar Strand

Stavanger-regionen. I Norge teller arbeidsstokken rundt 1000 med kontor i Oslo, Bergen, Trondheim og Hammerfest.

- I fjor inngikk vi en samarbeidsavtale med Universitetet i Stavanger hvor vi utveksler kunnskap og skal bygge hverandre opp, forteller Huuse.

GE har også samarbeid med Statoil for å gjøre morgendagens teknologi grønnere. GE sitter blant annet på teknologi som kan øke virkningsgraden på turbiner fra typisk 37% og opp til rundt 50%.

I 2030 vil det være åtte milliarder mennesker på jorda. Alle trenger energi.

--Det handler om å bringe energi til verden i et grønt aspekt. I GE har vi gjort store grep når det gjelder samfunnsansvar. Vi jobber blant annet med utbygging av infrastruktur i U-land.

Senteret er tilrettelagt for å ta imot grupper på omvisning, undervisning og møtevirksomhet. GE benytter senteret internt for å skape stolthet og øke kunnskap. GE har for tiden 12 lærlinger og samarbeider med flere opplæringskontor. Huuse mener senteret også er viktig for å motivere ungdom til å velge utdanning hvor de kan rekrutteres til denne bransjen. Han er lite begeistret for krisefokuseringen i media i det siste:

- Unge skremmes bort fra bransjen på det viset. Utviklingen går litt opp og ned, slik har det alltid vært. Men blir det krisemaksimering er det uheldig for bransjen som helhet. Det er viktig å jobbe langsiktig slik at en blir minst mulig berørt av turbulens.

UNNGÅR OPPSIGELSER

- Merker dere noe til nedgangen i markedet - har dere måttet si opp eller permittere medarbeidere?

- Vi er bevisst på endringen i markedet og følger nøye med, men hos oss i Dusavik har dette foreløpig ikke påvirket antall ansatte. Norge er et høykostland og vi har lang erfaring i bransjen, derfor er det viktig at vi fokuserer på det beste vi har og tar opp konkurransen. Vi må være løsningsorienterte og nyttiggjøre eksisterende ressurser, samt kontinuerlig videreutvikle teknologi. Det kan skape nye arbeidsplasser, svarer Huuse.

Regionsjefen innrømmer at GE ikke er uberørt når kunder og samarbeidspartnere rammes, men generelt mener han denne perioden bør brukes til å fokusere på omstilling, optimalisering og effektivisering for å bedre kunne møte morgendagens utfordringer.

- Norge er i verdenstoppen på teknologi-

utvikling innenfor olje og gass. Vi har mye å være stolt over, sier Strand.

INNOVASJON

På omvisningen får Rosenkilden se en rekke ulike showcase med subsea-produkter som kan kutte drifts- og vedlikeholdskostnadene betydelig. Det er spesielt innenfor sensorteknologi at Huuse mener det finnes store muligheter i framtiden. GE er opptatt av hvordan vi i fellesskap kan redusere kostnader og effektivisere løsninger.

- Det er veldig dyrt å dra ned på havbunnen for å reparere subsea-utstyr. GE kan tilby høyteknologisk utstyr som lytter etter lekkasjer og andre unormale signaler fra havbunnsinstallasjonen for dermed å analysere seg fram til tidspunkt for når komponenter må skiftes ut. Dette bidrar til betydelige besparelser for kundene da en vil redusere nedetiden og tidlig kunne planlegge utbedringer.

GE-sjefen mener vi må være optimistiske med tanke på hva vi har og stå løpet ut i litt vanskeligere tider.

- Utfordringen er å få utnyttet potensialet ytterligere; bringe løsninger fram ved å utnytte teknologi og innovasjon og på det viset redusere kostnadene, avslutter Huuse på vei til neste møte.

Det bankende blå

Ingen toppfotball uten Stavanger.
Ingen Stavanger uten Viking.
Ingen Viking uten deg og dine.
Lytt til det mørkeblå hjertet vi vet du har.

2015-sesongen nærmer seg avspark.
Om kort tid skal stadion igjen fylles med jubel og sang.
Det kan bare skje ved deres hjelp.

For bare 2.150,- kan dine ansatte sikre seg en fast plass på hver kamp i en garantert minnerik sesong.

Viking trenger all drahjelp vi kan for å nå tabelltoppen i 2015. Vi tilbyr derfor bedrifter å kjøpe sesongkort som kan anvendes av de ansatte.

Besøk Vikingbutikken på StadionParken eller www.viking-fk.no

Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen besøkte Vestlandskonferansen.

- Ingen omkamp om E39

- Jeg vil ikke ha noen omkamp om trasene for en ferjefri E39, fastslo samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen på Vestlandskonferansen, som samlet over 300 deltakere i Stavanger.

TEKST:
EGIL HOLLUND
FOTO: MARKUS JOHANSSON/BITMAP

Vestlandskonferansen har vært arrangert siden 2002. Her møtes ledere og opinionsdannere innen næringsliv, politikk, forvaltning, forskning, utdanning, kultur og andre samfunnsfelt. Vestlandskonferansen er et samarbeid mellom Sparebanken Vest, Bergens Næringsråd, Næringsforeningen i Stavanger-regionen, Vestlandsrådet og mediehusene Bergens Tidende, Stavanger Aftenblad, Firda og Sunnmørsposten. Konferansen arrangeres annet hvert år i Stavanger.

- Rogalendinger, haugalendinger, sunnhordlendinger, stordabuer, bergensere og nordhordlendinger står for en andel av landets verdiskaping og internasjonalt rettet næringsliv, som langt overstiger befolkningsandelen. Men hver for oss er verken byene eller regionene sterke nok til å være en motvekt til gravitasjonskraften rundt landets hovedstad. Hver for oss er vi på lang sikt heller ikke sterke nok i den globale konkurransen. Derfor er en bedre samordning og sterkere samarbeid tvingende nødvendig, og Vestlandskonferansen er derfor viktigere og mer aktuell enn noen gang, sier administrerende direktør Harald Minge i Næringsforeningen, som var møteleder og vert for årets utgave av konferansen.

Blant gjestene og foredragsholderne var helse- og omsorgsminister Bent Høie, samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen, Johan Wessman, Øresundsinstituttet, Tore Lærdal, styreleder og eier av Laerdal Medical, skuespiller Kim Bodnia og professor Frank Aarebrot. Sistnevnte stilte

Administrerende direktør Harald Minge i Næringsforeningen var møteleder og vert for årets utgave av Vestlandskonferansen. Frank Aarebrot ledet debattene.

opp på direkten, etter at blant annet Stefan Hyttfors ble sittende værfast på grunn av snøfall på Østlandet.

- På mange måter ble det en konferanse i endring, men likevel meget interessant og framtidsrettet, mener Minge.

Og samferdselsministeren beroliget forsamlingen om full trøkk på E39.

- Vi må ikke få kalde føtter, selv om det viser seg at en ferjefri kyststamvei kan bli dyrere enn først forutsatt, sa Solvik-Olsen.

Problemstillingen Solvik-Olsen viste til, var at Vegdirektoratets rapport om Riksvegutredningen 2015, fastslår at fire felt

nordover helt til Trondheim vil bli betydelig dyrere enn først antatt. Strekningen fra Volda til Molde vil for eksempel komme på nesten 100 milliarder kroner alene. Det har trigget en diskusjon om det er behov for fire felt hele veien og om det finnes andre traseer som kan være rimeligere.

- Alle vet at dette vil koste penger. Vi på se på løsninger og strukturer for å få ned kostnadene. Men vi har tatt trasevalg alle steder der dette har vært viktig, og jeg er ikke villig til å ta en omkamp på det. En ferjefri kyststamvei er viktig for Vestlandet og viktig for landet vårt, sa Solvik-Olsen.

Tips førte til pågripelse

Næringsforeningens tipsordning mot svart arbeid har allerede ført til pågripelser. Samtidig strømmer det på med nye tips.

TEKST:
STÅLE FRAFJORD

Det skjer samtidig med at kampen mot arbeidslivskriminaliteten på Nord-Jæren intensiveres kraftig. Både politiet og Arbeidstilsynet har nå ansatt flere medarbeidere i jakten på ulovlig arbeid og kriminelle bakmenn.

Samtidig begynner det økte og tette formelle samarbeidet mellom ulike etater å bære frukter. Rogaland politidistrikt har alene fått fem millioner kroner til å intensivere jakten på arbeidskriminelle. Også Arbeidstilsynet og Skatt vest har fått tilført flere millioner ekstra kroner.

Det innebærer blant annet at også Arbeidstilsynet lokalt får flere operative inspektører. Politiet i Stavanger har allerede ansatt to personer som skal jobbe aktivt ute i markedet.

- De midlene vi samlet sett har fått tildelt innebærer at arbeidet og samarbeidet har gått inn i en ny fase. Vi får dedikerte medarbeidere, og har etablert oss sterkere som gruppe. Vi får muligheten til å jobbe mye mer systematisk sammen og er sterkere knyttet til hverandre, sier tilsynsleder i Arbeidstilsynet, Gro Ellingsen.

Det samlokaliserte senteret for arbeid mot arbeidslivskriminalitet i Stavanger ble åpnet i Statens Hus i mars.

Også Næringsforeningen har engasjert seg i kampen mot arbeidslivskriminalitet. Flere medlemsbedrifter og bransjer opplever stadig vekk at de utkonkurreres av useriøse firma som tilbyr svart arbeidskraft.

Fra åpningen av det samlokaliserte senteret for arbeid mot arbeidslivskriminalitet.

Næringsforeningen opprettet på den bakgrunn en egen tipsordning i forbindelse med svart arbeid, opplysninger som videreføres til politiet. Tidligere i år medførte et slikt tips at politiet i en by på Vestlandet pågrep og siktet to personer.

GROVERE

Kriminalitet i arbeidslivet omfatter flere ulike former for lovbrudd. Det innbefatter både tvangsarbeid, sosial dumping, svart arbeid, trygdesvindel, fiktiv fakturering, hvitvasking, kamuflering av straffbare handlinger og ulovlig arbeidskraft. De samfunnsøkonomiske konsekvensene er enorme, både i forhold til unndragelse av

skatt og avgifter, men også i forhold til konkurransevridning.

Ingenting tyder på at arbeidslivskriminaliteten i regionen er blitt mindre som følge av nedgangstider.

- Vi har ingen indikasjoner på at dette er en problemstilling som har avtatt. Det vi tvert om ser er at sakene blir grovere og vanskeligere, og at den ulovlige virksomheten er mye mer organisert enn tidligere. Vi avdekker nettverk på en annen måte enn før, sier Ellingsen.

- Er du større optimist i dag enn det du har vært før?

- Ja, jeg er det. Jeg ser allerede – og bare kort tid etter at vi opprettet den felles

operative gruppen - at måten det jobbes på er så bra! Det gjøres så mye godt arbeid og det jobbes så systematisk mot nettverk på en annen måte enn tidligere. Noen av de tunge aktørene skal få det veldig vanskelig å holde det gående, sier Ellingsen.

VERRE

Det synet deles også av politiet i Rogaland. Politioverbetjent Fred Sherling har jobbet med arbeidslivskriminalitet i flere år og har lenge kjempet for økte ressurser for å kunne drive et mer effektivt, systematisk og forebyggende arbeid mot arbeidslivskriminalitet. De ressursene har politiet i Stavanger nå fått. Fra april har to nytilsatte tjenestemenn gått inn i det operative arbeidet.

- Vi sitter på mye etterretning allerede, og den kriminelle virksomheten er verre enn jeg trodde - både i omfang og kompleksitet. I et lite selskap med to-tre ansatte kan det ha vært inntom 80-100 personer over noen år som aldri har vært registrert. De hopper fra firma til firma. Jo mer vi graver, jo mer informasjon får vi. Og vi finner forbindelser mellom firma som samarbeider.

- Er det firma og personer som går igjen her?

- De finner hverandre og vet om hverandre, og bytter arbeidere innbyrdes. De kan ha felles rådgivere. Arbeidstakerne er ofte EU-borgere, ofte med dårlig fagutdannelse. De lar seg bruke, og vil kanskje ikke fått jobb i et seriøst selskap.

SKAL PRIORITERE

- Betyr økte ressurser at dere vil kunne arbeide på en annen måte enn før?

- Vi har bestemt oss for at vi ikke skal gjøre litt her og litt der. Vi skal prioritere, og gjøre en skikkelig jobb på de riktige plassene. Vi skal gå etter dem helt til de er slått ut.

- Hvordan gjør man det?

- Det er det jeg ikke kan si så mye om. Vi ønsker ikke at de kriminelle skal tilpasse seg de metodene vi tar i bruk.

De offentlige etatene har etablert en fast tverrfaglig koordineringsgruppe som blant annet planlegger større aksjoner. De har ukentlige møter. I tillegg koordinerer Sherling en operativ arbeidsgruppe som sitter i Statens Hus. Den består av representanter fra både politiet, Skatt Vest, NAV, kemneren og Arbeidstilsynet.

- Gruppen er operativ, utveksler informasjon, følger opp tips og beslutter hva som skal prioriteres. Vi vet hvor vi skal lete

Gro Ellingsen, tilsynsleder i Arbeidstilsynet.

Politiet og de andre etatene skal bli mer synlige på byggeplassene.

og hvor vi skal dra, sier Sherling.

Samtidig med det strategiske og operative arbeidet, bruker også Sherling tid på å gjennomgå metoder, lovhemler og virkemidler som er brukt og kan brukes i kampen mot arbeidslivskriminalitet.

- Vi har en jobb å gjøre for å legge forholdene til rette for å bruke gode

og effektive virkemidler i kampen mot arbeidslivskriminalitet. Jeg skriver på en metoderapport til Politidirektoratet hvor vi går igjennom alle lovhemler fra alle etater og skriver noe om hva som virker og hva som ikke virker, og hvorfor og hva vi kan og bør gjøre, sier Sherling.

Morten Krogvold tar scenen på Pulpit

Morten Krogvold er en av landets fremste og mest folkekjære fotografer. Han er også en veldig klok mann. Det vil alle som deltar på Pulpit 2015 få oppleve.

TEKST:
FRODE BERGE

Pulpit er en imponerende konferanse. Det er en ære å delta som foredragsholder sammen med størrelser som Carl Bildt og Sebastian Coe. Jeg gleder meg allerede, sier Morten Krogvold.

Hyggelige ord fra en person som har flere meritter enn de fleste av oss. I løpet av sitt 65-årige liv har han jobbet hardt og dedikert med fotokunsten, og framstår i dag som en av våre mest respekterte fotografer.

Morten Krogvold har medvirket til en lang rekke utstillinger nasjonalt og internasjonalt, og har gledet mange med sine hudløst følsomme portretter av personligheter som Erik Bye, Nelson Mandela og Gunnar «Kjakan» Sønsteby. Han har mottatt en rekke utmerkelser, og ble i 2005 tildelt St. Olavs orden av 1. klasse.

OM LYKKE

Selv om de aller fleste forbinder Krogvold med fotokunsten, er han også en svært ettertraktet foredragsholder både i næringslivet og i andre sammenhenger. Han trives best når han får reflektere over de mest grunnleggende verdiene og dilemmaene våre. På Pulpit vil det blant annet handle om lykke, tid og teknologi.

- Jeg har vært utrolig privilegert som har hatt muligheten til reise verden rundt

Morten Krogvold er en mester i å bruke fotografiet til å formidle personligheter og menneskeskjebner. Han besitter også store mengder livsvisdom. Onsdag 23. september kan du høre ham under Pulpit 2015 i Stavanger konserthus.

Dette bildet av danseren Ella Fiskum tok Krogvold i 1991.

Morten Krogvold har medvirket til en lang rekke utstillinger nasjonalt og internasjonalt, og har gledet mange med sine hudløst følsomme portretter, slik som dette av Nelson Mandela.

i 35 år og fotografere mennesker. For meg handler fotokunsten om møte mellom mennesker. Møter som ofte inneholder sterke kontraster. Jeg har fått fotografere statsledere og nobelprisvinnere, tunge rusmisbrukere, Aids-smittede og kreftsyke i livets siste faser. Dette har lært meg mye, og jeg har blitt flinkere til å sette pris på alle de plagene jeg IKKE har. Hvis vi hadde blitt litt flinkere til ikke å ta god helse og et godt liv som en selvfølge, tror jeg vi hadde blitt enda lykkeligere.

OM TID

Morten Krogvold ser også klare sammenhenger mellom livskvalitet og det forholdet den enkelte av oss har til tidsbegrepet.

- For min egen del har jeg rundt 6 000 dager igjen til jeg når min forventede levealder. Da er det viktig å stille seg spørsmålet: Hvordan vil jeg bruke disse dyrebare dagene? På å være sur, gretten og passiv, eller aktiv, nysgjerrig og åpen for de små, hverdagslige gleder. Selv er jeg sjelden så glad som når jeg over morgenkaffen ser stolen stå opp og jeg kjenner at kroppen er

frisk. En slik glede blir enda mer intens når jeg vet at jeg «bare» har 6 000 dager igjen å leve.

OM TEKNOLOGI

Den respekterte fotografen hører for øvrig til blant dem som ikke oppfatter alle teknologiske nyvinninger som udelte velsignelser. Selv om han vet det kan høres gammeldags ut, snakker han gjerne om dannelse. Nærmere bestemt hvordan ukritisk bruk av ny teknologi faktisk kan virke hemmende på dannelse.

- For meg er det et tankekors når studier viser at studenter ved Stanford, Harvard og Yale som tar forelesningsnotater for hånd i stedet for på Ipad-en, faktisk presterer bedre. De visualiserer stoffet bedre, og bearbeider informasjonen på en mer effektiv måte. Papirbaserte medier, enten det er aviser eller bøker, må ikke undervurderes fordi leseren her får et tettere forhold til stoffet som formidles. Ny teknologi, og nye duppedinger, er vel og bra, men særlig her i Norge tar vi ny teknologi i bruk på en altfor ukritisk måte.

Morten Krogvold ser fram til å besøke

Pulpit 2015 av flere grunner.

- Jeg liker meg veldig godt i Stavanger og på Jæren. Dette er et av de vakreste områdene i Norge. Samtidig er dere en av de mest velstående regionene som noen gang har eksistert på denne kloden. Det må dere sette pris på, og denne unike posisjonen må dere forvalte klokt!

PULPIT

Pulpit er en av Norges største næringskonferanser, og arrangeres i år for fjerde gang. Konferansen er et samarbeid mellom SpareBank 1 SR-Bank og Næringsforeningen, og har utviklet seg til å bli en viktig og inspirerende møteplass for næringsliv og beslutningstakere i regionen.

Her får vi alltid besøk av foredragsholdere i verdensklassen, og i år kan deltakerne oppleve kapasiteter som Carl Bildt og Sebastian Coe. Pulpit 2015 arrangeres 23. september i det flotte konserthuset vårt!

Anne Lindmo til kvinneplassen

Lindmo kommer på Kvinneplassen 22. mai for å snakke om mot til å lykkes.

TEKST:
TRUDE REFVEM HEMBRE
FOTO: SEMINARPARTNER

Anne Lindmo er landets ubestridte talkshowdronning. Med sitt lørdagsshow Lindmo på NRK 1 er hun blitt en av statskanalens tydeligste profiler. I sitt foredrag forteller hun historien om hvordan hun la planen om å lage og fronte NRKs største lørdagsprogram. Lindmo forteller underholdende og engasjert om verdien av å sette seg mål, droppe sikkerhetsnettet og satse uten forbehold. «Mot til å lykkes» handler om å takle nerver, forventninger og arbeidspress uten å få kompresjonsbrudd i sjela. «Mot til å lykkes» er en fortelling om å bruke enkle verktøy for å løse kompliserte oppgaver og om å gjøre kjerneverdier til mer enn tre flotte ord som vedtas i plenum og legges i en skuff.

Lindmo er blant annet tildelt Hestenesprisen og Riksmålsprisen og er tre ganger blitt kåret til landets beste programleder.

KOMPETENTE KVINNER

På Kvinneplassen vil vi også få høre Hege Kverneland, konserndirektør og teknologisjef i NOV. Kverneland er fra Stavanger-regionen og jobber i Houston som eneste kvinne i konsernledelsen for olje og gass service- og utstyrsleverandøren National Oilwell Varco (NOV). Selskapet har mer enn 60.000 ansatte på verdensbasis, hvorav ca. 5.000 i Norge. I 2014 omsatte selskapet for mer enn 21 milliarder USD. Hege Kverneland ble i 2014 utnevnt som en av «50 most powerful women» i olje- og gassindustrien i USA.

I tillegg kommer Toril Nag, konserndirektør i Lyse hvor hun har øverste ansvar innenfor fiberutbygging og digitale tjenester (Altibox). Nag er en synlig toppleder og har holdt en rekke foredrag om ledelse, omstilling, kundeopplevelser og teknologi. Hun har vunnet flere utmerkelser de siste årene, blant annet ble hun i 2014 kåret til Årets Toppleder av Den Norske Dataforening.

- Å bli en leder handler om å gripe mulighetene, vise hvem man er og tørre å

Lindmo er en svært morsom og ettertraktet foredragsholder. Hun kommer på Kvinneplassen 22. mai for å snakke om mot til å lykkes.

stole på at man er god nok. Det handler om å lede andre, men ikke minst om å lede seg selv. I mitt foredrag vil jeg fortelle om veien til lederjobben, om å våge å være synlig, både i møterommet og i det offentlige rom, som de sårbare og feilbarlige menneskene vi er. Det handler om å ta utfordringer og å omfavne arbeidslivet og alle gleder, utfordringer og muligheter til personlig vekst det gir, sier Nag.

PETCHA-KUTCHA

Pecha-Kutchu er japansk og betyr lyden av folk som snakker. Foredragsholder får 20 sekunders visningstid på 20 slides, totalt 6 min og 40 sek. På Kvinneplassen vil Camilla Forberg, merkevare- og sponsorsjef i DNB, på 6 minutter og 40 sekunder ta oss med på lederreisen til en toppleder som ikke hadde satt seg verken et mål eller en plan for egen karriereutvikling. Etter å ha jobbet med sterke merkenavn som blant annet Tine og SAS, ble Forberg tilbudt en topplederjobb i DNB. Hun er et strålende eksempel på hvordan the sky is the limit når du har engasjement og nysgjerrighet for det du holder på med.

FAGLIG OG NETTVERKSBYGGING

Kvinneplassen er et seminar som arrangeres to ganger i året med foredragsholdere på topp nasjonalt nivå, spennende lokale kvinner og med nettverksbygging som hovedingredienser. Vi vil motivere til karriere og lederskap, med gode eksempler og med en frisk og humørfylt stemning på Kvinneplassen. DNB er Næringsforeningens samarbeidspartner på Kvinneplassen som arrangeres i flotte lokaler på BI Stavanger.

- Det har i en årrekke vært jobbet aktivt i ulike miljøer for å få flere kvinner til å velge lederkarriere og styrearbeid. Hvorfor er bildet fortsatt skeivt? Hva er barrierene, hvordan kan vi være med å stimulere til en bedre balanse mellom kjønnsfordelingen? Kvinneplassen vil motivere kvinner til å skape arbeidsplasser og etablere nye virksomheter og vi har derfor lyst til å engasjere oss i denne satsingen, sier Kristine Moe Simnes ved DNB i Stavanger.

Program og påmelding på www.naeringsforeningen.no

Kurs og Konferanse i Fjellet Det Blå

Visste du at Byrkjedalstunet byr på spennende kurs- og konferanselokaler? At vi har 31 hotellrom med sjarm og sjel? At våre teambuilding-aktiviteter er våre egne, i friluft, rundt bålet og med naturen selv som sin egen historieforteller.

...så mye mer enn du tror

Kontakt: 51 61 29 00, post@byrkjedalstunet.no
www.byrkjedalstunet.no

Lokaler med
fleksible størrelser
og løsninger!

72 - 440 m²

- » For salg eller utleie
- » Like ved Coop Obs
- » Nær FV44, gode buss- og togforbindelser
- » Gode parkeringsmuligheter

Her ligger
coop obs!
HYPERMARKET

NÆRINGSLOKALER PÅ MARIERO - KLARE FOR OVERTAKELSE

Lokalene er perfekte til helsevirksomhet, advokat- eller rekrutteringsfirma, servering eller detaljhandel, m.m. **Mulighetene er mange - du har visjonen, vi har lokalene!**

Hus du trives i

ARNE TÅRUP 959 89 231
arne@kaph.no - kaph.no

kaph
NÆRINGSMEGLING

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

DIGIDOC TECHNOLOGIES AS

Beliggenhet: Egersund
Kontaktperson: Damoun Nassehi,
daglig leder, damoun@digidoc.no
Web: digidoc.no

digiDoc Technologies er et norskbasert medtech-selskap grunnlagt i 2013. Selskapets mål er å gjøre helse mer tilgjengelig og mobilt. De har dyp forståelse for hva som skal til innen helse og medisin, og benytter den kunnskapen til å skape enkle og innovative løsninger.

MEN'S LOUNGE AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Vibeke Ellingsen,
922 46 913, post@menslounge.no
Web: menslounge.no

Byens, og kanskje også, landets første hudpleie-salong – kun for menn. Lounge er en Hudpleie- og velværesalong for menn. Salongen tilbyr ansiktsbehandling, voksing, manikyr, farging og forming av vipper og bryn.

RAUS LEDELSE

Beliggenhet: Bryne
Kontaktperson: Tanja Bø Uggerud,
tanja@rausledelse.no
web: rausledelse.no

En raus kultur vokser sterkt når vi går i flokk, har tillit og kjenner hverandre. Mål og drømmer oppnås gjennom glede, raushet og stor iver. Raus ledelse tilbyr foredrag, kursing, gruppearbeid, ledertrening og individuelle utviklingsprogram for akkurat din arbeidsplass.

NETTMAT AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Thomas Berge,
9500 9777, thomas@nettmat.no
Web: nettmat.no

Nettmat.no leverer lokale råvarer fra Rogaland med smakfulle oppskrifter hjem til deg. Nettmat.no ønsker å gi deg et sunt og variert kosthold, uten at det skal gå på bekostning av hvor lang tid du bruker på middagen. Oppskriftene vil hovedsakelig ta 30 minutter eller mindre å tilberede. Nettmat.no leverer gjerne på døren din, eller du kan hente dine varer direkte. Din hverdag blir mye enklere, og du har mer tid til å smake og nyte.

EXPERT REISER

Beliggenhet: Trollåsen
Kontaktperson:
Web: expertreiser.no

Expert Reiser ble stiftet i 1982, og er en stolt familiebedrift med 3. generasjon ansatt i sin stab. Selskapet ser på seg selv som næringslivets turoperatør, og mener det er viktig å kombinere ideer fra forskjellige deler av bransjen for deretter å tilpasse til andre reisemønstre. Expert Reiser har lang erfaring og de ansatte mestrer mange språk. Selskapet har moderne tekniske løsninger, kostnadsfritt 24 timers nød/haste telefon og konkurranse-dyktige betingelser.

NORSK TELEMEDISIN AS

Beliggenhet: Egersund
Kontaktperson: Arild Stapnes Johnsen,
daglig leder, 90701112, asj@norsktelemedisin.no
Web: norsktelemedisin.no

Norsk Telemedisin ble etablert i mars 2011. Norsk Telemedisin leder utviklingsprosjektet VideoForAlle, i samarbeid med Lyse Energi FoU i Stavanger og Westcontrol på Tau. VideoForAlle er en unik og særdeles brukervennlig kombinasjon av videokonferanse, hjemmemonitorering og sosial kommunikasjonsteknologi.

MAGU DESIGN AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Marian Knudsvik,
91560808, marian@magudesign.no
facebook.com/magudesign.
Instagram: #magu_design

Magu er et interiørarkitektfirma som jobber med sammenhengen mellom organisasjonskultur og interiørarkitektur. Samfunnet er stadig i endring og Magu Design jobber med hvordan organisasjoner kan tilpasse seg dagens utvikling, hva må vektlegges i utformingen av moderne og funksjonelle arbeidsplasser og hvordan kan nye arkitektoniske omgivelser og løsninger tilby bedre arbeidsmiljø og mer effektive arbeidsplasser. Gjennom kreative tanker, glede, glød og galskap skal Magu hjelpe kunden til å forstå hvordan fremtiden kan se ut. Stor takhøyde, begeistring og sterkt engasjement skaper grunnlag for gode prosjekter. Magu Design har en visjon; å gjøre arbeidsdagen din bedre.

MAGU.

SKAGEN EIENDOMSFORVALTNING AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Vegard Jakobsen,
47620600, vj@skagen-eiendomsforvaltning.no
Web: skagen-eiendomsforvaltning.no

Skagen Eiendomsforvaltning AS er en solid og tverrfaglig leverandør av forvaltningstjenester til næringseiendom. Deres fokus er å se helheten i hvert enkelt oppdrag og sørge for høy tilfredshet hos leietakere, brukere og eiere. Skagen Eiendomsforvaltning kan tilby forvaltning og drift, rådgivning og utvikling av næringseiendom. Tjenestene blir tilpasset hver enkelt eiendom og nødvendig kompetanse blir tildelt oppdraget. Selskapet ble stiftet i 2013 og de er i dag 22 ansatte med lang og god erfaring innen forvaltnings-tjenester. Forvaltningsporteføljen er på rundt 460.000 kvadratmeter og fra sitt kontor på Forum, forvalter selskapet eiendommer fra Bergen til Grimstad med hovedtyngden lokalisert i Stavanger-regionen.

STIFTELSEN NAVITAS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Mette Boganes Vadla,
93402200, mbv@navitas.no
Web: navitas.no

Navitas er en uavhengig og ideell organisasjon med allmennnyttig formål. Navitas har petroleumssektoren som sitt arbeidsfelt og opererer i grensesnittet mellom oljeselskaper og hovedkontraktører på den ene siden, og leverandørindustrien på den andre. Organisasjonens formål er å arbeide for mest mulig åpenhet i informasjonssflyten spesielt knyttet til anskaffelsesprosessene, det vil si om planer, forespørsler og kontrakter. Navitas skal være en profesjonell og uavhengig aktør som gjennom sin funksjon bidrar til åpen konkurranse, bredere mangfold og større deltagelse. Navitas ønsker å være en fasilitator for at flere leverandørbedrifter kvalifiserer seg til å tre inn i verdikjeden eller til å bevege seg høyere opp i verdikjeden.

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

RIDEIT AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Tommy Rasmussen,
46392424, tommy@rideit.no
Web: elsykkelgrossisten.no

RIDEit leverer et bredt utvalg av elsykkel til sluttbruker, firma og forhandlere. RIDEit startet opp allerede i 2008 med salg av elbiler, men har de siste årene spesialisert seg på elsykler og andre mindre elektriske kjøretøy. Selskapets produktfokus er elsykler av høy kvalitet, med god ytelse og godt design, tilpasset det norske klima. RIDEit har kanskje noen av de mest spennende produktene som finnes på elsykkelmarkedet i dag. RIDEit er autorisert forhandler og reparatør av Bosch eBike systemer, og vi foretar også reparasjon og service på alle andre typer drivsystemer (motor og batterier).

HØST VERDIEN I AVFALL AS

Beliggenhet: Grimstad
Kontaktperson: Torleiv Ugland, administrerende direktør, 37090900, tnu@verdieniavfall.no
Web: verdieniavfall.no

HØST tilbyr totalløsninger for håndtering av organisk avfall fra renseanlegg, kommuner, komposteringsanlegg og biogassanlegg. HØST (tidligere Norsk Jordforbedring AS) ble etablert i 2000 av den danske selskapet SOLUM AS. I 2008 ble selskapet kjøpt ut av norske eiere og gitt navnet HØST verdien i avfall AS. HØST er i dag Norges største håndterer av slam, biorest og kompost fra offentlig eide anlegg. Ca. 100.000 tonn organisk avfall blir årlig gjenbrukt gjennom HØST og GRØNN VEKST som gjødsel til landbruket eller som tilslag i raffinerte vekstmedier.

VIAL AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Martin Finnestad,
91329646, mf@vial.no
Web: vial.no

Vial AS ble stiftet april 2012 og har lang erfaring innen planlegging av samferdsel og infrastruktur. Selskapet kan bistå med styring av arealplanprosesser, utarbeidelse av plankart, bestemmelser og planbeskrivelser, vegsystem for bolig og næringsområder. Vial har også kompetanse innen stål, tre og betongkonstruksjoner. Vial AS vil kunne påta seg oppgaver av ulik størrelse og samarbeider med andre konsulenter som utfyller de områder hvor Vial AS ikke har forespurt kompetanse.

PANALPINA AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Siri Auestad,
51 601 820, siri.auestad@panalpina.com
Web: panalpina.com

Panalpina Group er en av verdens ledende leverandører av anskaffelsesløsninger. Selskapet kombinerer sine kjerneprodukter inne flyfrakt, skipsfrakt og logistikk til å levere globale, integrerte, skreddersydde og helhetlige løsninger. Med bakgrunn i inngående industri-kunnskap og spesialtilpassede IT-systemer, håndterer Panalpina kundenes behov innenfor sitt spesialfelt, uansett hvor krevende det måtte være. Energy Solutions er en spesialtilpasset tjeneste for energibransjen. Panalpina Group opererer i et globalt nettverk med rundt 500 kontorer i mer enn 70 land, og jobber med partnerselskaper i ytterligere 90 land.

OUTDOORLIFE NORWAY

Beliggenhet: Figgjo
Kontaktperson: Johannes Cornelis Apon,
97658704, jcapon@outdoorlifenorway.com,
Web: outdoorlifenorway.com

Johannes C. Apon (Daglig leder & Arktisk naturguide) etablerte Outdoorlife Norway i 2014. Johannes har en master i naturbasert reiseliv og er ansvarlig for markedsføring, produktutvikling og guiding, samt prosjektledelse knyttet til reiselivsutvikling. Outdoorlife Norway har et mål å få flere ut på tur og nærmere naturen Natur-opplevelser av høy kvalitet skapes gjennom helhetlig utvikling, tilrettelegging og formidling. Outdoorlife Norway tilbyr guidede turer, frilansguiding, reisetips og naturbasert reiselivsutvikling og rådgivning.

VISTE STRANDHOTELL AS

Beliggenhet: Randaberg
Kontaktperson: Ingvild Østgaard, direktør,
51 73 30 50, ios@vistestrandhotell.no
Web: vistestrandhotell.no

Viste Strandhotell har helt siden oppstarten i 1934 fremstått som et eksotisk fristed ytterst mot Nord-sjøen, som inviterer til både ro og opplevelser. I tillegg til overnatting, kan de også by på en stilfull restaurant med havutsikt, konferansefasiliteter og nydelige turer langs stranden. Hotellet rommer hele syv konferanselokaler med moderne utstyr og kapasitet på inntil 100 personer. Fasilitetene passer godt for små og mellomstore møter og konferanser.

La sentrum leve

STEINAR AASLAND • Styreleder i Næringsforeningen

Stavanger sentrum er, nest etter Forus, regionens viktigste næringsområde og må behandles deretter. Nå opplever vi at det parallelt, og uten noen overordnet strategi, fremmes ulike forslag som alle vil bidra til å svekke sentrum.

Det er heldigvis bred politisk enighet om behovet for å styrke sentrum. Stavanger kommune sine ambisjoner på dette området kommer på en svært god måte til uttrykk i det spennende og visjonære forslaget til ny kommunedelplan for sentrumsområdet. Her går det tydelig fram at en av de viktigste utfordringene i arbeidet med å styrke byen, er å legge til rette for flere handlende, og flere besøkende.

Skal vi klare å få til vekst i Stavanger sentrum, forutsetter det en sterk politisk styring og større offentlige investeringer i nødvendig infrastruktur. Vi kan kjøpt nevne kollektivtilbud, parkeringstilbud, attraktive uterom og så videre. I tillegg må næringslivet bidra med sitt, blant annet gjennom gode og forutsigbare åpningstider.

Vekst i sentrum forutsetter i tillegg at det er samsvar mellom ord og handling, og at den sentrumspolitikken kommunen fører, henger sammen.

TRE EKSEMPLER

Nå opplever vi at det parallelt, og uten noen overordnet strategi, fremmes ulike forslag som alle vil bidra til å svekke sentrum. Det er stikk i strid med de overordnede målsettingene nedfelt i forslaget til ny sentrumsplan. Her er tre eksempler:

- I skrivende stund ligger det an til at Skagenkaia i Vågen blir helt stengt

for biltrafikk fra 8. juni til 29. juli. Dette vil gjøre sentrum mindre tilgjengelig for mange, og det er all grunn til å frykte at de handelsdrivende i sentrum vil bli rammet. Vi skjønner at det kan være det mest praktiske og det aller tryggeste, men det vil utvilsomt ramme deler av handelen i sentrum.

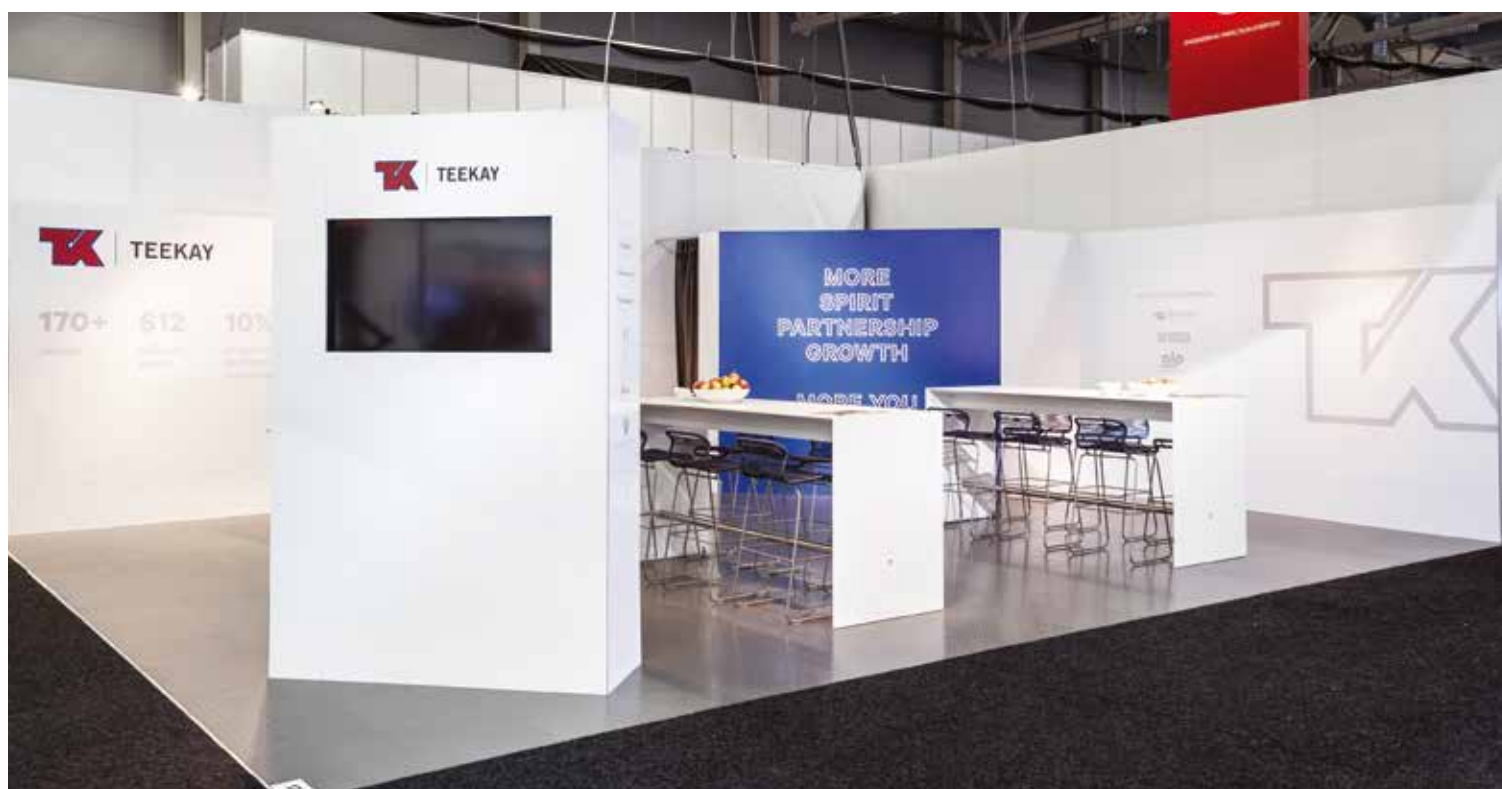
- Stavanger Parkering KF fremmet nylig forslag om kraftige økninger i parkeringsavgiftene. Forslaget støttes av kommuneadministrasjonen, men blir heldigvis avvist av bystyret. Da etter påtrykk fra næringslivet i sentrum. Selv om det gikk bra denne gangen, illustrerer saken manglende samsvar mellom ord og handling i sentrumspolitikken. Vi skjønner at Stavanger Parkering ønsker å øke inntektene og at det nok finnes andre byer og andre parkeringshus der det er dyrere å parkere, men dyrere parkering vil utvilsomt være negativt for handelen i sentrum.
- Det er nå gjort vedtak om en ny Bypakke. Bypakken innebærer blant annet en ny bomring rundt Stavanger sentrum fra 2017. Dette vil bety at svært mange av dem som kjører bil til byen, og som i dag ikke betaler bomavgifter, blir belastet med bomavgifter i framtiden. For utviklingen i sentrum vil dette være

uheldig, og når en ny bomring likevel kommer må den ikke ledsages av andre tiltak som bidrar til å gjøre Stavanger sentrum mindre tilgjengelig og dyrere å besøke! Vi skjønner at bomringen er nødvendig, men det vil utvilsomt ramme handelen i sentrum.

Næringslivet i sentrum ønsker seg rett og slett et bedre samsvar mellom liv og lære blant administrasjon og politikere i Stavanger kommune! Det burde vært mulig å trekke opp de lange linjene, og på områder som ikke direkte handler om utbygging og byfornyelse. For eksempel, hvilket tilbud og hvilket prisnivå er det ønskelig at parkeringen i byen skal ligge på? Er det et mål å ha minst mulig stengte veier på grunn av arrangementer og byggeaktivitet, og hvordan skal dette håndheves og praktiseres?

Alle, og ikke minst næringslivet og de handelsdrivende, skjønner at ulike hensyn må veies opp mot hverandre. Opplevelsen av at den nesten unisone politiske enigheten om at sentrum skal styrkes, fra Stortinget og ned til den enkelte kommune, langt fra alltid følges opp i praksis, er likevel ganske påtagende. Det gjelder mer eller mindre enten du er i Stavanger, Sandnes, Bryne, Egersund eller andre steder. Leser du statistikk, får du bekreftelsen. Sentrumshandelen taper terreng i forhold til kjøpesentrene. Så selv om det er politisk enighet om å styrke sentrum, gjøres tydeligvis ikke nok.

Næringslivet i sentrum ønsker seg rett og slett et bedre samsvar mellom liv og lære blant

FORENKLET “BYGGESAK”

Våre kunder reiser på messer med vårt effektive Airframesystem. Gjenbruk sparer kostnader og miljø. Veggene monteres enkelt – uten verktøy. Vi skreddersyr konstruksjon, design og dekor etter kundens behov.

BITMAP
MULTIVISUAL

Kvitsøygata 15 | 4014 Stavanger | Tlf. 51 84 92 30 | post@bitmap.no | www.bitmap.no

Velkommen tilbake til lesesalen

EINAR BRANDSDAL • statsviter, driver eget konsulentfirma og er tilknyttet Institutt for medie-, kultur- og samfunnsfag, UiS som førstelektor i endringsledelse

Kontorlandskap er en konsentrasjonstyv som Produktivitetskommisjonen glemte å arrestere.

Statoil har innført free seating! Det lyder nyskapende, men er bare en avart av kontorlandskapet. Du har bare ikke lenger fast plass. Sitt hvor du vil. Kjære fagbøker og bilder av ektefelle og barn må tas med hjem hver dag. Formålet er å spare arealer. Svært mange av cellekontorene og kontorlandskapspultene er tomme på grunn av at de ansatte er på møter eller på reise, eller jobber fra hjemmekontoret i kjellerstuen. For mange ansatte er denne arbeidsplassløsningen velkjent etter årelange studier på universiteter og høyskoler. Det er et gjenmøte med lesesalsprinsippet. Velkommen tilbake!

TRIVSEL

Ikke alle berørte syntes dette er et kostnadsfremmende tiltak, spesielt ikke i en situasjon der mange har mistet gløden etter omstillinger gjennomført etter oppskrifter som vi ikke finner i pensum i endringsledelse. "Tar du den, så tar du den", har for mange blitt en permanent tilstand. Når trivselen forsvinner, forsvinner også den ekstra innsatsen. Jeg fikk spørsmål fra en av de mange i selskapet som i tiår har trivdes og smittet positivt, men som nå framstår som okkere og sytere som smitter negativt overfor sine omgivelser: "Hvor kommer beslutningen om free seating fra? Ledelsen synes å ha et distansert forhold til beslutningen, og de som er ansvarlig for kontorlokaliteter framfører argumenter med opplesingsstemme og en mine som tyder på at de ikke tror på det selv," mente vedkommende.

Joda, et slags svar har jeg. Dette er et glimrende eksempel på det som kalles organisasjonsoppskrifter på vandring. Professor Kjell Arne Røvik ved Universitet i Tromsø har skrevet flere bøker om det. Han sammenligner i Trender og translasjoner – Ideer som former det 21. århundrets organisasjon, de mange trendene som store deler av næringslivet har vært igjennom, med organisasjonsideer som har kommet – og noen gått. Organisasjonsmøter har både en tilbudsside – det er noen som selger en idé eller en løsning. Ofte er dette

konsulenter. De tilbyr en løsning og de leiter etter kjøpere som har et problem som kan repareres gjennom å anskaffe løsningen. To slike organisasjonsmøter som skyller over oss for øyeblikket, er LEAN og "Mindfulness". Her er det en bransje som sertifiserer hjelpere. Men det er også en etterspørselsside. Alle virksomheter har skuffer fulle med uløste problemer. Dukker det opp noe som synes å være løsning på noen av dem, er det vel verd å prøve markedets nyheter. Oppmerksomhet gir det også å signalisere at man er moderne eller framtidsrettet. Når andre gjør det, spesielt firmaer som er topplistet på attraktive rankinglister, så er det bare å henge seg på. Det gir lave odds å forutsi at mange firmaer nå vil følge Statoil og innføre free seating. Det kan også sies at forfengeligheten ikke er redusert siden Keiseren spradet rundt uten klær, sydd av geniale selgere.

Produktivitetskommisjonen leverte nylig sin utredning (NOU 2015: 1 Produktivitet – grunnlag for vekst og velferd). Jeg synes det er en rapport som på et aggregert og abstrakt nivå er vel verd å lese.

ETTERRETTELIG FORSKNING

Jobber man konkret med å bedre hverdagsproduktiviteten i virksomheter er det mindre å hente. Hvor er eksempelvis drøftingen av hvilke arbeidsplassløsninger som bidrar til effektivitet og kreativitet?

Jeg har lett rimelig grundig etter i det som ligner på etterrettelig forskning om effekten av kontorlandskap. Joda, jeg finner at en god del trives i kontorlandskap bare de blir vant til det, spesielt ekstroverte personligheter. Kjell i tegneserien Lunch synes å ha en slik personlighet. Han produserer lite, men det største problemet med fyren er at han forstyrrer andre og ødelegger deres produktivitet. Kjell burde vært evig forvist til et enecellekontor om produktivitet er et mål for bedriften han jobber i. Det forskningen på kontorlandskap entydig viser, er at forstyrrelser, støy og manglende konsentrasjon reduserer effektiviteten for en stor andel av arbeidstakerne. Har noen beregnet hva dette betyr i redusert produktivitet? La oss

si at det forsvinner seks minutter i timen på grunn av forstyrrelser, heft og plunder. Det utgjør ti prosent av arbeidstiden. Med en normal lønn på en halv million betyr dette at 50.000 kroner er bortkastede penger. Det kan stilles spørsmålsteget ved om salgsargumentene bak kontorlandskap, økt kreativitet og at det fremmer teamarbeid, bare er påtatte argumenter. Metervis med forskning viser det motsatte: Åpne landskap er forstyrrende og dreper skaperkraft. De fleste av oss er også mer kreative når vi er aleine enn når vi samarbeider med andre. Til og med kunstnere og forfattere som utad synes å la humler suse og mange blomster blomstre i kreativitetens tjeneste, produserer best når de jobber konsentrert og uforstyrret.

Den danske psykologen Svend Brinkmann har skrevet en bok som nylig er kommet på norsk. I boka "Stå imot", argumenterer han mot de som sier at "det eneste som er permanent hos oss er endringene". Han mener vi er i en selvskapt sentrifuge der vi er mer opptatt av føtter enn røtter. Free seating er et glimrende eksempel på at mannen har mye rett. Du skal ikke ha røtter til din egen arbeidsplass! Brinkmanns sure budskap er at man skal undertrykke følelsene sine, dvele ved fortiden, ta på seg nei-hatten og si opp coachen. Ei som har stått imot kravet om åpne landskap, er konkurransedirektør Christine Meyer.

BYGGET OPP IGJEN VEGGENE

Noe av det første hun gjorde da hun kom til Konkurransetilsynet som ny leder i 2010, var å bygge opp igjen de veggene som hadde blitt revet da åpent landskap ble innført noen år tidligere. Slik fikk både hun og hennes saksbehandlere som har jobber som krever høy konsentrasjon, muligheter til å gjøre en bedre jobb. Det var både modig og produktivt oppi all slags arbeidsplassoppskrifter med pene navn som clean desk, silent room, social zones og free seating. Oppfordring: Stå imot dersom intellektet ditt sier at det ikke er gull alt som glimrer.

PS: Denne artikkelen kunne aldri vært skrevet i et kontorlandskap. Den var lett å skrive i ensomhet på en hytte i 1100-meters høyde i Jotunheimen!

PLAKAT • BROSJYRE • PRODUKTARK • BANNER • DM • SALGSMAPPE •

MAGASIN • KATALOG • FOLDER • BANNER •

HVOR SYNLIG ER DU?

ROLL UP • VISITTKORT • GRAFISK DESIGN • FLYER

GRAFISK DESIGN • FLYER

ROLL UP • VISITTKORT •

Gunnarshaug
Trykkeri
trykk - design - media

ADR Auglendsdalen 81, 4017 Stavanger **TLF** 51 82 62 00 **E-POST** info@gunnarshaug.no

www.gunnarshaug.no

Brytningstid og fremtid

BJØRN VIDAR LERØEN • Spesialrådgiver Norsk olje og gass

Selv om virksomheten på den norske kontinentalsokkelen halveres eller reduseres til en tredjedel, vil olje- og gassindustrien fortsatt være landet desidert største næring. Det skal med andre ord mer enn mye til for å erstatte hovedmaskineriet bak norsk økonomi og velstand. Det burde i det minste bidra til mer realisme i debatten om Norges olje og gass.

Mange har etter hvert fått et uklart forhold til vår petroleumsformue. I økende grad blir produksjonen av olje og gass problematisert. Deler av debatten kan gi inntrykk av at det skal kun et tastetrykk til for å avslutte den norske hydrokarbonalderen. Så enkelt er det ikke. I det store bilde – slik Jonas Gahr Støre bruker å si i sine fortellinger om Norge – er det nok slik at vi kan avslutte vår produksjon av olje og gass uten at verden går under. Men noe vil gå tapt. Norge vil få store problemer. Verden vil imidlertid gå videre og finne alternativer. Det betyr ikke bare fornybar energi. Det betyr olje og gass, og enda verre; det betyr ukonvensjonell olje, blant annet fra oljesand.

«Verden blir ikke grønnere, men Norge blir fattigere», sier høyrepolitikeren Nicolai Astrup til de som vil strupe strømmen av petroleum fra norsk sokkel.

Vi trenger mer energi i en verden der befolkningen er i vekst. Vi er sju milliarder mennesker på kloden i dag. Vi kan være ni milliarder i 2050. Det vil fortsatt være behov for olje og gass for at vi skal få det daglige energiregnskapet til å gå opp. Det innebærer også at vi fortsatt må satse på olje og gass i kombinasjon med utvikling og produksjon av fornybar energi. Det betyr også at vi må lete etter mer olje og gass.

KRISE ELLER KORRIGERING

I øyeblikket er det kanskje vanskeligere å se inn i fremtiden for olje og gass enn det var for et snaut år siden. Oljeprisfallet begynner å sette sine spor, også i våre nære omgivelser. Spørsmålet er likevel om vi står overfor en krise eller en korrigering.

For den enkelte som rammes er det krise. Vi må aldri glemme at det er mennesker det handler om. Tap av jobb dreier seg ikke bare

om inntekt, men også om stolthet, verdighet, verdi, anerkjennelse og selvbylde. Tap av arbeid er noe langt mer enn statistikk fra Nav og SSB.

Nå er oljeindustrien rammet. Det er ikke første gang. Det er heller ikke siste gang. Industrien har kommet gjennom kriser før, og vil gjøre det igjen.

Nå må hodet ikke begraves i sanden, men holdes høyt og fritt, til å tenke nye tanker og bedre løsninger. Dårlige tall kan ikke gjemmes mange sider bak dårlige forsøk på å lage smilefjes. Ærlighet i kommunikasjon er i seg selv et overlevelseskriterium, fordi det sier noe om evnen til å erkjenne og reagere. Det har kort og godt med seriositet og troverdighet å gjøre.

Det finnes fortsatt en fremtid i olje.

50 ÅR

I år ser vi tilbake på at det er 50 år siden norsk sokkel ble åpnet gjennom første konsesjonsrunde. Vi har med andre ord et halvt århundres erfaring bak oss når industrien nå tar fatt på de neste 50 årene. For det blir nye 50 år og det blir flere enn som så. Vi har mye god erfaring å falle tilbake på.

Noe av det viktigste i vårt erfaringsgrunnlag er at ting endrer seg underveis. Noe av det viktigste blir derfor å forstå at de neste 50 årene på norsk sokkel blir annerledes enn de første.

For norsk sokkel isolert sett har vi hatt noen år med rekordhøyt aktivitetsnivå. Dette har skjedd i en tid med høye oljepriser og med en eksplosiv utvikling i kostnadene. Kostnadsveksten kan forklares, men langt fra forsvares. Store deler av kostnadsveksten er det imidlertid vanskelig å redegjøre for. Det bare ble slik i gode tider. Investeringsnivået på norsk sokkel har vært så høyt at det ikke burde være vanskelig å se at det ikke kunne fortette i et uendelige. Det måtte komme en korreksjon. Den har nå kommet. Mange

vil kalle den en krise, men når vi ser på de fortsatt høye investeringstallene, blir ikke ordet krise det mest dekkende.

I erkjennelsen av situasjonen på norsk sokkel gjør vi samtidig klokt i å ta inn over oss at oljeproduksjonen har sunket med over 50 prosent de siste femten årene. I forlengelsen av dette gjør vi også klokt i å erkjenne at produksjons- og aktivitetstoppen på norsk sokkel med overveiende sannsynlighet er nådd. Enda klokere vil det være å studere de fortsatt høye investeringstallene og stille oss følgende selvransakende spørsmål: Hvorfor får vi ikke mer ut av pengene?

KREVENDE

Det blir krevende å opprettholde et rimelig produksjonsnivå for olje og gass på norsk sokkel, men det er viktig, fordi norsk økonomi trenger det og fordi verden trenger det. Samtidig blir det viktig å øke trykket på omstilling, også i energisektoren. Spørsmålet er ikke hva vi skal gjøre etter oljen. Spørsmålet er hva vi skal gjøre i tillegg til oljen. Dette har ikke minst relevans for Stavanger-regionen.

Jeg har selv fått den nye virkelighet over egen dørstokk i det min kone kom hjem som overtallig etter å ha gitt hele sitt arbeidsliv til oljeindustrien. Flere har kommet til mitt kontor og spurt om jeg vet om noen som trenger folk.

Selv en bergenser et kvart århundres eksil i landets oljehovedstad må erkjenne at han ikke har svar på alt. Men jeg har et sitat fra den tidligere danske statsminister Poul Schlüter, som i sin nyttårstale til det danske folk i 1993 sa:

«Den brytningstid, vi lever i, skal ikke være skumring – men gry.»

Det er brytningstid i Olje-Norge, men bak brytningstiden ligger først og fremst fremtiden.

19 HYTTER – 250 km

EXPEDITION RYFYLKESTIEN

Stavanger Turistforening presenterer stolt

Ryfylkestien

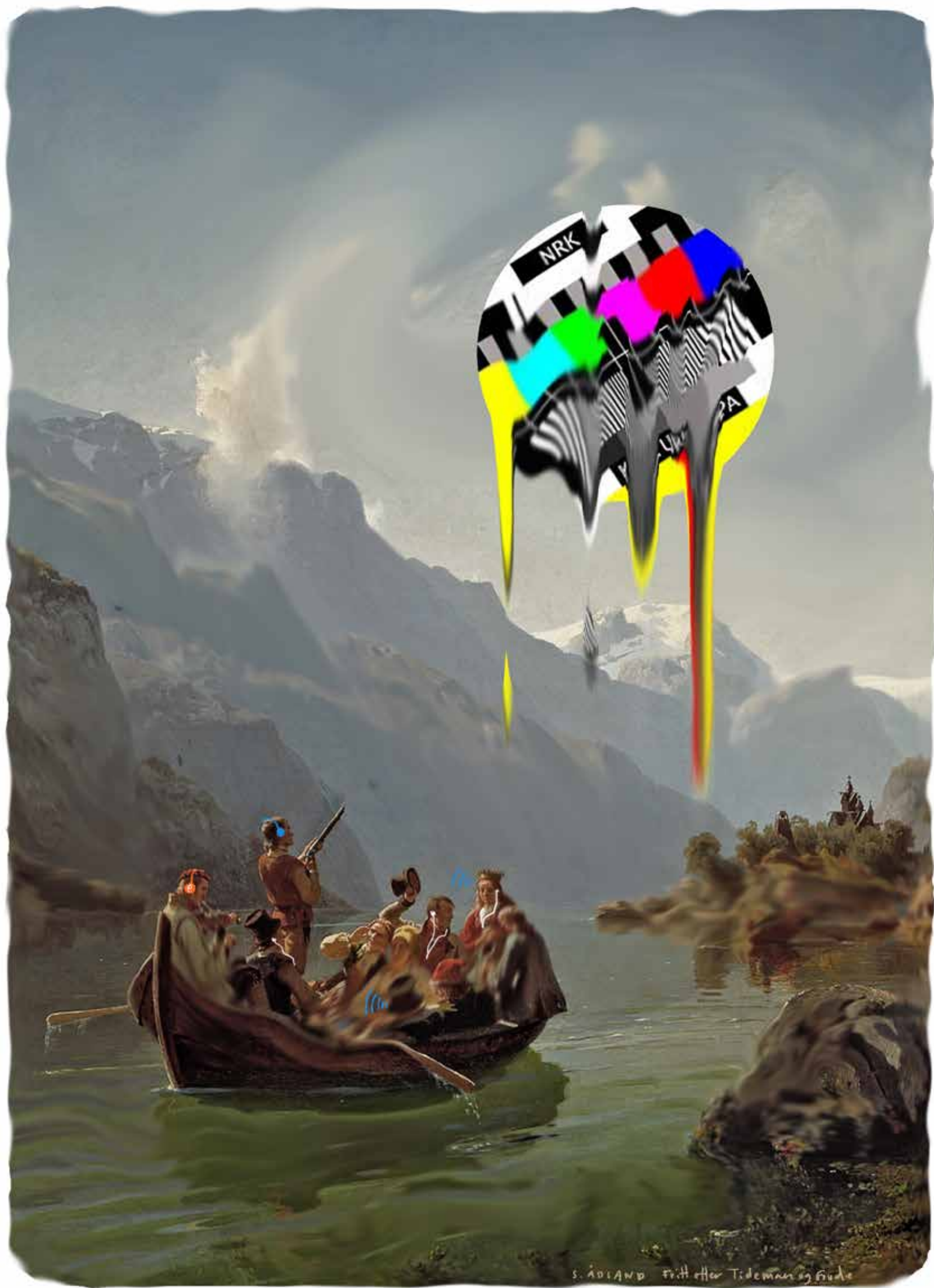

Ryfylkestien er et 250 kilometer langt fjelleventyr fra Haukeliset i nord til Kvitelen i sør, krydret med 19 av turistforeningens sjarmerende fjellhytter. Sjekker du i stedet inn på en av våre fire betjente fjellstuer, får du i tillegg til naturopplevelsen herlige måltider, spenstige aktiviteter og flotte konferansefasiliteter.

Start seminaret eller turen på stf.no eller drøm deg bort på ryfylkestien.no

Stavanger Turistforening

JOSTEIN SOLAND

Om sorgen og gleden...

Det er 1. påskedag morgen. En av disse gode dagene høyt til fjells i vår lengste frihelg. Sola lurer seg opp over fjellene i øst og legger seg varmende bak lette perlemorskyer. Snøkrystallene på bakken bryter lyset. Vi hilser dagen velkommen med morgenkaffe og kavringer foran peisen. Ute er det milde kuldegrader. Gleden over livet er stor. Verdens elendighet er oss fjern...

I NRK P1 har Nils Abrahamsen presentert og spilt 1. påskedags salmer og sanger i nesten én time: «No livnar det i lundar», «Påske-morgen, slukker sorgen» og «Dine hender er fulle av blomster». Grex Vocalis løfter dagen opp med sin greskinspirerte lovsang «Visst er våren kommet, visst skal jorden bli ny!» før Sigvart Dagsland stiger opp til de helt sakrale høyder: «Deg være ære/ Herre over dødens makt!/ Evig skal døden være / Kristus underlagt. Lyset skal fylle haven,/ se, en engel kom, /åpnet den stengte graven,/ Jesu grav er tom!

Den ukentlige «Sangtimen» til Nils Abrahamsen er slutt. Denne gangen formidlet han påskens budskap. Et litt annet budskap enn de som vi har fått gjennom påskeukens mange tilbud om «krimisser» på tv og i bøker, tenker vi.

OG SORGEN

Så inntar en ny stemme stua:

«Her er NRK Dagsnytt kl 9:

I Haugesund er en mann pågrepet for voldtekt. En kvinne i 20-årene ringte politiet tidlig i morges og fortalte at hun hadde blitt voldtatt i en park i byen. (...)

I Kenya er det nå tre dagers landesorg etter terrorangrepet på torsdag. 148 mennesker ble drept da Al Shabaab angrep en skole i byen Garissa. (...)

I Chile er 125 mennesker fortsatt savnet etter flom nord i landet. 25 mennesker er bekreftet omkommet og flere tusen har mistet hjemmene sine. (...)

Det ble satt i gang en stor leteaksjon etter to menn i 20-årene som ikke kom tilbake til en turisthytte i Jotunheimen til avtalt tid. (...) det viste seg at de to hadde tatt en tur til Lom sentrum i stedet for å gå på ski. (...)

På Cuba har Fidel Castro vist seg offentlig for første gang på 14 måneder. (...)

NRK Dagsnytt Anne Jørlund Hansen.»

«DE VANDRE TIL HOPE...»

«Sorgen og gleden de vandrer til hope» skriver Thomas Kingo. Kontrasten mellom

kristenfolkets gladmelding denne 1. påskedag og NRKs nyheter ble sterk. Den nærmeste vi kommer en positiv nyhet, må paradoksalt nok være at gammelkommunisten og ateisten Castro har «gjenoppstått» - denne påskemorgen.

Hvorfor disse meldingene, spør vi? Hvorfor gleden, våren og blomstene? Hvorfor Castro etter Jesus?

Nyheter er meldinger om avvik fra det normale. Journalistene jakter i politilogger og internasjonale telegrammer etter de sterkeste avvikene – i ulykker, død og elendighet: en sønn har drept og partert sin stefar – og brent liket; en datter har tatt livet av sin mor og senket henne i et jernbur i en elv; dødsbranner på ulike steder. Er det ikke nok her hjemme, hentes elendigheten fra utlandet: melding om bussulykker på andre kontinenter; om selvmordsbombere i Østen og Al Kaida- og ISI-angrep som kommer stadig nærmere våre egne grenser. «God morgen Norge!» Her lever vi fortsatt trygt i vår velstand. Men... Det skapes usikkerhet som kan framkalle angst.

Menneskeheten skal visstnok aldri ha hatt det bedre: Vi har fått 50 prosent flere demokratier i løpet av siste generasjon, antallet væpnede konflikter er redusert med en tredjedel, folk lever lengre, og fattigdommen blir mindre. Men likevel oppfatter folk verden som verre enn det den er fordi negative avvik fra normalen – jo mer angst, desto bedre - «selger best». Særlig den angsten som kan skapes for egen helse og velferd.

Nyhetsjournalistene jakter på fortellinger om krig, drap og elendighet. Vi piner oss til en slags nyhetsmasochisme - i all vår velstand. Og vi må ha stadig mer - som nå sist i påsken. Der nyhetene avløses av fiksjoner – på tv og i krimbøker. Der skjebnene til traumatiserte mennesker avdekkes etter hvert som bestialske mord oppklares etter stadig mer innfløkte labryntvandringer. Her er Jo Nesbø en mester og blitt en internasjonal bestselger med sine fortellinger om stoff, ran og mord i hovedstaden vår. Hans brune kafeer er blitt en aldri så liten

turistattraksjon.

Er det rart at statsminister Solberg hilste det norske folk Godt Nytt År med melding om at 50 prosent av oss nå vil trenge psykologisk bistand i løpet av livet? Litt av en gladmelding til et folk som aldri har hatt det bedre...

Når kan vi forvente at NRK – uavhengig av kommersielle interesser og politisk overstyring – begynner å sende gladmeldinger? Ikke akkurat om påskemorgen med kaffe og kavring foran peisen på fjellet. Men om vanlige menneskers glede over livet her og nå. I arbeid og fritid. Om unge mennesker som ser muligheter, og eldre mennesker som har levd spennende liv. La Kvinnesland og Skjæveland i NRK Rogaland få løfte opp sine «Gladnytt»-meldinger noen hakk over moro-nivået. La dem prøve å gå i «Utakt» med NRKs nasjonale nyhetsbilde – nettopp i Rogaland. Som kanskje i sin tur kan sette en ny nasjonal standard... Fra vår landsdel melder mediene at den økonomiske dommedagen er kommet. For ordens skyld: ledigheten er på tre prosent - hvilket betraktes som full sysselsetting. Den var på 1,7 prosent - noe som presset lønninger og boligpriser til nye høyder og en todelt økonomi: De i oljå og alle oss andre. Nå kan vi prise oss lykkelige over en utjevning som viser at unge mennesker igjen søker seg til lærer- og helsestudier. Dette skjer før Johan Sverdrup – Norges største industriprosjekt til 120 milliarder og 50.000 årsverk - starter 140 kilometer fra Torget i Stavanger. Hva skjer videre?

Tilbake til 1. påskedag. NRK lever midt mellom «sorgen og gleden» som vi alle gjør. «Sorgen» får vi nok av. La oss få mer glede og engasjement omkring alt det positive i det landet FN sier at folk lever best i verden.

Meldingen fra Havanna om Fidel Castros «oppstandelse» var påskemorgenens eneste «gladmelding». Den ble nok mottatt med overbærenhet og likegyldighet hos lytterne flest. Men hvor mange gladyheter kunne NRK ha plukket fram fra denne påskeuken? Som engasjerte? Hvis det var et uttalt mål?

Likegyldigheter er det vi trenger aller minst fra en allmennkringkaster...

Innovation power available

For the past two years, the region's labor market has been like a large Ferris wheel, where everyone was on the rise. It reached the top, and the Ferris wheel continued towards the ground as a part of its cycle. Fortunately, competent people have filled the gondolas.

BY:INGER TONE ØDEGÅRD

Knowledge and competence is the electricity that is going to get the Ferris wheel circling towards the top again. Our region is determined to keep the bright minds here in the future, and eager to develop new jobs in the energy and medicine industries.

Companies have recently been down-sizing, leaving many without work. This is a concerning matter that forces us to look ahead and get creative. In doing so, we might as well address issues on a greater scale, not only solving our immediate problems, but also finding solutions that contribute to solving global issues. World population increases and the need for clean water, energy and food increases at the same pace. What does the world need, and how can the Stavanger-region contribute to supplying this demand?

AN IMPORTANT ASSET

INN (network of skilled labor from abroad), represents an important asset to the region's continuing development. They are recruited to the Norwegian workforce because of their expertise and have mainly been employed in the energy or health sector. Their strength in the context of innovation is that they have a different mindset than Norwegians that derives from their cultural background and studies at universities and technology centers around the world.

The Stavanger-region already has several entrepreneurship organizations assisting new businesses and promoting start-ups. There are also some new exciting private players in the market. (Fact box next page) The regional human character shows that we are adaptable to conquering challenges,

Marit Hagland, Lyse Smart and Arild Kristensen, Ipark, work together at the Norwegian Smart Care Cluster for creative growth in a new area of business. Photo by Espen Schiager, Lyse

such as the trees at Jæren. The trees are wind queer, but sturdy! Many organizations have initiated innovation programs, which show both the breadth of vision and determination. These programs are usually taught in Norwegian.

Stavanger Chamber wants to ensure that we get the international technologists on board. We are setting up a series of meetings on innovation in English in the period from May to December. The aim is to gather multi-cultural mindsets to identify new needs and unfold opportunities with new eyes. Most universities and countries have well-organized environments for innovation and development, ex. www.startupgermany.org or www.startupbritain.org

They might all represent some useful ideas.

INTERNATIONAL LABOR FORCE

The Stavanger region has an advantage with an international labor force that wants to take part in future development. It is important that we make greater use of their network of contacts and experience. We do not necessarily need more organizations, but rather make sure that new ideas and entrepreneurs are linked to the established communities like Skape.no, Startup Weekend, Innovation Dock, I-park, Mess & Order and others.

The meeting series will present some of the major challenges both Norway and Europe will meet in the near future: an aging population and increasing demand for services in the public sector.

The region, represented by Lyse Smart, 44 small to large companies, several municipalities, Ipark and Innovation Nor-

way, has already established a Norwegian Smart Care Cluster Project located at Ipark, Ullandhaug. Project manager Arild Kristensen, will share more information at the first Stavanger Chamber INNOVATION meeting May 20 at Rosenkildehuset.

The region has many technologists, and we could be the driving force for new tools for use in both patient and health care system, says Kristensen. Marit Hagland, Head of Welfare at Lyse Smart, confirms that the timing is perfect for going from being a pilot to creating growth in a new area of business.

If there is a technological invention that could simplify or improve the situation for patients in Norway, it could become a significant export product too. It is important to promote opportunities and get more people and companies involved, says Kristensen.

GLOBAL HEALTH

Global health is a big challenge. Not because of lack of innovation, but rather funding technology development and services. We are fortunate to have Laerdal Medical, a world-leading supplier of innovative medical products, in our region. They know the market and can contribute with valuable advice in regards to future social entrepreneurship.

As a part of the meeting series, Innovation Dock will host a gathering at the end of May. They have brand new facilities at Siriskjeret 23 in Stavanger. Their mindset is "the sky is the limit" and they host a broad range of free meetings to motivate people to think outside the box.

Many strong players are ready to share information. The important thing right

now is that everyone who wants to be part of the future planning, development, and implementation of new ideas sign up. None of us can precisely predict the future of business, but if INN members, with their expertise and experiences, join heads, we can help shape it. Stavanger Chamber emphasizes that the meeting series is open to anyone to take part in.

Stavanger Chamber of Commerce has a regional welcome program for newcomers, International Network of Norway (INN)

» Weekly Area Orientation program (full day program)

» Weekly events

- Cultural awareness and daily life
- Networking
- Introduction to Norwegian activities and sport
- Job training sessions for spouses

» Monthly newsletter in English

www.rosenkilden.com

INN team:

Randi Mannsåker, Emil Hume, Inger Tone Ødegård and Tom E. W. Gundersen

Useful websites

<http://www.ipark.no/hjem>
<http://www.innovasjon norge.no/no/Kontorer-i-Norge/Rogaland>
<http://www.smartcarecluster.no/>
<http://www.innovationdock.no/>
<http://www.messandorder.com/#messandorder>
<http://www.skape.no/>
<http://jprod.no/>
<http://www.up.co/communities/norway/stavanger/about>
<https://www.smartly.no/>

INN EXPATS EVENTS IN MAY:

06.05 Whole grain organic bread
11.05 CV Registration Course in English
12.05 Visit a Herb Farm
19.05 Hunting and fishing in Norway
20.05 INNOVATION - part 1
26.05 INNOVATION - part 2
03.06 Labour Market update
04.06 Kayak - intro evening!

www.rosenkilden.com

April 2015

1385
ledige jobber

Det var 1385 ledige stillinger i Rogaland totalt ved inngangen til april. Vi ser kanskje tendensen til at nedgangen stabiliserer seg. Det vil vi kanskje se mer av i mai, da fallet året før var ganske stort.

	apr.14	apr.15
Administrasjon	134	101
Bank, finans og eiendom	17	20
Forskning og utvikling	7	25
Helse og sosial	430	280
Hotell, restaurant, reiseliv	51	48
Bygg og anlegg	245	191
Industri og produksjon	58	41
Ingeniøryrker	247	29
Organisasjoner	7	11
IKT	169	78
Jordbruk og fiske	11	3
Konsulenter og frie yrker	7	26
Personlig tjenesteyting	25	18
Kunst og kultur	28	10
Media og informasjon	6	3
Offentlige forvaltning	61	31
Olje, gass og maritim	433	104
Renhold og renovasjon	18	16
Salg og markedsføring	143	42
Transport og logistikk	81	25
Undervisning	218	162
Varehandel	122	41
Økonomi og regnskap	100	44
Øvrige jobber	61	36
Totalt	2669	1385

Stavanger Rekrutteringsindeks utarbeides av Mosaïque Headhunting i samarbeid med søkemotorselskapet Rubrikk.no, og presenteres hver måned i Rosenkilden. Indeksen utarbeides med bakgrunn i utlyste stillinger i annonser, på jobbportaler, hos arbeidsgivere og rekrutteringsselskapene sine hjemmesider – og viser hvor mange utlyste stillinger det er i Rogaland ved inngangen til hver måned.

”

Innen det offentlige har de tidligere ikke klart å rekruttere nok ingeniører. Nå får de endelig tilgang.

Truls Nordahl

Truls Nordahl sier han er forsiktig optimist, men at signalene de får fra virksomhetene i regionen er sprikende og at den negative trenden kan fortsette en god stund til.

NAV-direktøren forsiktig optimist

Nå er arbeidsledigheten i Rogaland på nivå med resten av landet, etter å ha steget betraktelig det siste året. – Jeg er forsiktig optimist på arbeidsmarkedets vegne, men det er fryktelig vanskelig å si noe sikkert, sier Truls Nordahl, direktør i NAV Rogaland.

TEKST:
EGIL HOLLUND

Faktisk nærmer veksten i arbeidsledigheten i Rogaland seg 50 prosent på ett år. Over 2000 flere ledige har det blitt.

- Det høres svært dramatisk ut. Og for de som mister jobben, er det en tøff situasjon. Men vi må huske på at vi kommer fra et historisk godt arbeidsmarked med under to prosent ledighet. Vi har vært på toppen av evolusjonen, både i Norge og verden. Det håper jeg at vi skjønner selv når vi skal sette dette i perspektiv, sier Truls Nordahl.

For fortsatt har Norge og Rogaland svært lav ledighet. Rundt tre prosent.

NAV i Rogaland begynte å ane at noe var på gang i fjor vår. Flere bedrifter enn normalt begynte å undersøke reglene og stille spørsmål rundt permitteringer og oppsigelser.

- Meldingene begynte å komme inn i juni i fjor. Først noen hundre hver måned, før det toppet seg i september, forteller Nordahl.

I september alene var tallet nesten 2500 oppsigelser og permitteringer. Etter det falt tallene til noen hundre igjen hver måned framover mot nyttår. Etter nyttår har det steget litt igjen, men en foreløpig topp i mars på nesten 1000. Totalt, siden juni i fjor, er over 8000 personer innen olje- og gassindustrien permittert eller oppsagt.

- Nå er det slik at ikke alle disse menneskene er ansatt i Rogaland. Mange jobber andre steder i landet, og noen også i utlandet. Dermed kommer ikke hele denne økningen hos oss. Tallene blir likevel innrapportert her, siden hovedkontorene ligger her, sier Nordahl.

FORTSATT LEDIGE STILLINGER

Når arbeidsledigheten likevel ikke har økt mer enn med rundt 2000 det siste året, i kontrast til 8000 oppsigelser og permitteringer, har nok det flere årsaker enn at ikke alle jobber i Stavanger-regionen.

- En grunn er at noen får sluttpakker, og dermed ikke har

meldt seg ledige ennå. Så noe skjult arbeidsledighet regner vi med at det er, sier Nordahl.

Men det begynner nå å bli ett år siden bølgen begynte, og godt og vel et halvt år siden toppen i september. Derfor tror Nordahl at en del av forklaringen er at noen kommer seg relativt raskt ut i ny jobb igjen.

- Nedgangen i antall utlyste stillinger hver dag i vår statistikk, er bare på fem-seks prosent det siste året. Det er med andre ord fortsatt godt med utlyste stillinger. Så for dem som har høy utdanning og som er litt fleksible, er det gode muligheter. Innen det offentlige har de tidligere ikke klart å rekruttere nok ingeniører. Nå får de endelig tilgang. Samtidig ser vi også at valutakursen påvirker andre deler av næringslivet positivt. Dermed har de fått en styrket konkurransevne og etterspør mer arbeidskraft, forteller Nordahl.

FRAMTIDEN

Alt i alt misliker derfor Nordahl å karakterisere situasjonen i arbeidsmarkedet i Rogaland som krise, selv om det høres slik ut når ledigheten har økt med nesten 50 prosent på et år.

- Vi må ikke underkommunisere utfordringene, særlig ikke for de som rammes. På den andre siden synes jeg mediene er ulikt flinke til å balansere nyhetsbildet og sette det som skjer i perspektiv.

Truls Nordahl sier han er forsiktig optimist, men at signalene de får fra virksomhetene i regionen er sprikende og at den negative trenden kan fortsette en god stund til.

- Vi forsøker å orientere oss med de som sitter sentralt i oljebransjen, hvilke og hvor mange kontrakter som skal tildeles i forbindelse med Johan Sverdrup-utbyggingen. Noen tror vi nå ser bunnen, mens andre er mer usikre. Vi følger med på oljeprisutviklingen og valutakursutviklingen, men vi må være ærlige å si at absolutte prognoser er en vanskelig øvelse, fastslår NAV-direktøren.

Han advarer også resten av landet mot å tro at det som har skjedd og som skjer innen olje- og gassindustrien, er et Rogaland-fenomen.

- Det berører ansatte i hele landet, det påvirker inntektene til staten og vil gi en smitteeffekt gjennom hele økonomien, understreker han.

FÅ HODET UT AV MAC'EN OG MAC'EN UT AV RÆVVA, DIN DRITT. DU TAR BUNKEN, ALT ANNET ER BULLSHIT!

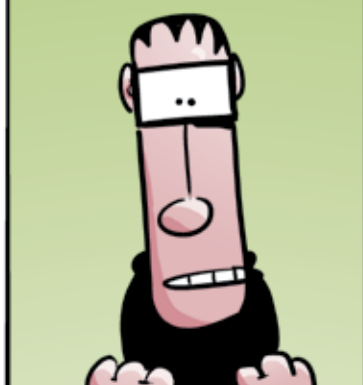
CLEAN? NARR MEG IKKE TIL Å FNISE, DITT FLASKEFORMA FISETRYNE! JEG HAR SVART BELTE I PROSJEKTERING MED LEAN. NOE DU NEPPE VET HVA ER, MR. BEAN.

DET ER FORDI JEG ER EN FØKKINGS SENIOR KNOWLEDGE-LEADER OG EIER MIN EGEN PROSESS. IKKE EN JUNIOR-DESIGNER MED IPAD OG STEVE JOBS-DRESS.

NGH!

VINNER PÅ TEKNISK KNOCK-OUT! KJELL!

www.rodne.no

FIRMATUR? KICK-OFF? JUBILEUM? DET ORDNER VI!

Mulighetene er mange når du reiser med Rødne Fjord Cruise, og opplevelsene kappes om å imponere. Vi lager skreddersydde løsninger for deg og ditt selskap. På vår fjordrestaurant Lysefjord-Helleren vil dere få en unik opplevelse! Vi har lang erfaring og mange gode samarbeidspartnere i Rogaland og Hordaland. Ta kontakt med oss for en båtprat!

Rødne Fjord Cruise – på Lysefjorden siden 1974.
Tlf. +47 51 89 52 70.

**RØDNE
FJORD CRUISE**
www.rodne.no

NYTT OM NAVN

THOMAS RÅNES
Senior adviser/partner i eSeven

Thomas Rånes vil ha ansvar for utvikling og tilpasning av Microsoft Dynamics AX for våre kunder. Thomas har lang erfaring innen utvikling av forretningssystemer, flere år i Stavanger EDB, deretter WM Data, Netco og kommer nå fra EG NaviCom AS.

JONE HODNE
Senior adviser/partner i eSeven

Jone Hodne vil i eSeven AS ha ansvar for levering av tjenester og produkter relatert til forretningssystemet Microsoft Dynamics AX. Jone har de siste 8 årene arbeidet som konsulent og senior konsulent relatert til Dynamics AX og kommer fra EG NaviCom AS.

FRODE WILHELMSEN
Senior adviser/partner i eSeven

Frode Wilhelmsen vil ha ansvaret for teknologi og utvikling i eSeven AS. Frode kommer fra EG NaviCom AS og har de siste 14 årene jobbet med utvikling og konsulentaktiviteter på forretnings-systemet Microsoft Dynamics NAV. Frode begynte i stillingen i januar 2015.

JAN KÅRE BREDAL
Prosjektleder i EnergyX

Jan Kåre Bredal er ansatt som prosjektleder i EnergyX AS (tidligere Ålgård CNC). Han vil ha fokus på å videreutvikle EnergyX som en totalleverandør. Bredal har 10 års erfaring som Prosjektleder og Engineering Manager i Mechanica, senere Oceaneering.

LEON TVEIT
CEO i eSeven AS

Leon vil i eSeven AS ha ansvaret for administrative rutiner samt markedsføring av selskapet og selskapets produkter. Leon tiltrådte stillingen i januar og kommer fra EG NaviCom AS.

STIAN STØVE
Firmabilansvarlig i Møller

Stian har mange års erfaring fra salg av Volkswagen personbil, og vil nå ta spesielt ansvar for avtalekunder i firmamarkedet. Ta gjerne kontakt med Stian, som vet det meste om biladministrasjon og finansiering.

BLI SYNLIG. BLI PROFILERT.

**Rosenkilden er regionens største Nærings-
livsmagasin med et opplag på 14.000.**

Magasinet retter seg mot ledere og beslutnings-
takere i Stavanger-regionens næringsliv.

Vi skreddersyr komplette løsninger for magasinet,
Rosenkildens nettside og skjermer på huset.

Kontakt Rune Dale for en helhetlig løsning:
E-post: dale@naeringsforeningen.no - Mobil: 920 54 779

**NÆRINGS
FORENINGEN**
Gir kraft til vekst

NYTT OM NAVN

FRODE REE

Senior adviser/partner i eSeven

Frode Ree vil i eSeven AS ha ansvaret for levering av forretningssystemet Microsoft Dynamics NAV til bedrifter og organisasjoner i Norge. Frode har de siste 14 årene jobbet med dette produktområdet og kommer fra EG NaviCom AS. Frode begynte i stillingen i januar 2015.

VESLEMØY HOLT

AD i D10 Reklamebyrå

Veslemøy kommer fra Hey Ho Let's Go. Tidligere har hun jobbet hos Kitchen Reklamebyrå og Saatchi & Saatchi i Oslo. Hun har jobbet med flere store nasjonale og internasjonale merkevarer og vunnet flere priser for sitt arbeid. I tillegg til å styrke teamet hos D10 kommer Veslemøy til å fortsette i sitt verv som styreleder i Grafill Stavanger.

KARI KINDERVÅG

Daglig leder i Arbeidskompetanse og service AS

Kari tar over etter Harald Mydland, som fremdeles er ansatt i AKS i en rådgiverfunksjon. Kari Kindervåg er utdannet sykepleier, har en bachelorgrad i økonomi og informatikk, samt en mastergrad i endringsledelse. I tillegg har hun videreutdanning innen både personalpsykologi, karriereveiledning og motiverende intervju. Hennes arbeidserfaring omfatter åtte år med utførings- og formidlingsarbeid i tillegg til både butikkarbeid og sykepleie.

PER KRISTIAN HAALAND

Advokat i Projure Advokatfirma DA

Han er del av Projure Advokatfirma DA sine faggrupper for bygg- og anlegg og arbeidsrett. Haaland jobber også med compliance, særlig i forhold til HMS-regelverket. Haaland kommer fra stillingen som politiadvokat i Rogaland politidistrikt, hvor han de siste 10 årene har jobbet særlig med ulykker på land og offshore, og miljøkriminalitet.

GEIR ATLE LIMA

Daglig leder i eSeven

Geir Atle Lima er ansatt som daglig leder i eSeven AS. Geir Atle har lang erfaring innen levering av forretningssystemer, noe han har jobbet med siden 1996. Først i Netco, deretter i Advania og de siste 14 årene som gründer og senior konsulent i NaviCom. Geir Atle tiltrådte stillingen i januar 2015.

ANDREAS LUND

Senior adviser/partner i eSeven

Andreas vil få dedikert kundeansvar for våre største Microsoft Dynamics NAV kunder. Andreas har lang erfaring innen levering og bistand til bedrifter innen forretningssystemer og spesielt Microsoft Dynamics. Andreas begynte i eSeven 1. april og kommer fra EG NaviCom AS.

International employees – a smooth process

Relocation AS assists companies to integrate international employees in Norway and internationally. We take care of the immigration process, homefinding, move management and settling-in process, providing the employee with a smooth start in their new assignment.

www.relocation.no

Relocation is ISO-certified

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

B-blad

Returadresse:
Næringsforeningen i Stavanger-regionen
Postboks 182
4001 Stavanger

FIRMAFEST PÅ FLOR & FJÆRE:

*Been there,
done that – sier du..?*

Kanskje du har tenkt tanken. At firmaet ditt allerede har hatt fest på paradisoya, og at det er viktig med fornyelse med tanke på neste firmafest.

Flor & Fjære representerer akkurat den fornyelsen! De siste fem årene har vi doblet antall hager fra fem til ti – og dere vil finne ro, inspirasjon og kunnskap på vandring i vår 50 mål fargerike oase. I år feirer vi 20-årsjubileum, og vi lover smaker og opplevelser som gir deg og dine kollegaer høyere puls og lavere skuldre.

Kontakt oss så hjelper vi deg med å planlegge og gjennomføre firmafesten din. Vi kan hjelpe til med alt fra apéritif i en av hagene – til møtefasiliteter og booking av artister.

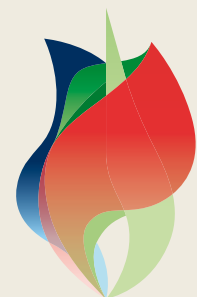
Send en forespørsel til oss på booking@florogfjare.no eller ring 51 11 00 00

1090,-

STANDARDPAKKEN VÅR FOR FIRMAFESTER

BÅTTUR (T/R FRA VÅGEN I STAVANGER)
OMVISNING I DE UTROLIGE HAGENE
STOR BUFFET MED EKSOTISKE SMAKER
DESSERT OG KAFFE

Vin og annen drikk kommer i tillegg.
Prisen gjelder per person i grupper
med 25-300 personer

FLOR & FJÆRE

En smak av paradiset